Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 123 (14143) | 1973 оной майн 27, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

ХҮНДЭТЭЙШЬЕ, ХАРЮУСАЛГАТАЙШЬЕ

Д-Д. ЖИМБЕЕВ,
Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомсоведэй депутат, Худанай совхозой Улааха-Аралай фермые даагша

ДЕПУТАТ байха гээшэ хүндэтэй-, харюусалгатайшье хэрэг... Бүхы ябуулгаараа, хүсэл оролдолгоороо утат һунгагшадай найдалда хододоо хэ, арадай хэрэгэй үмэнэ хэзээдэ- харюусажа шадаха ёһотой...» — депутадай эрхэ ба уялга тухай ли дотор хэлэгдэнхэй байдаг.

Июнийн 17-до болохоёо байһан нюта- Соведүүдэй һунгалтые угтуулан, Дунда-Худанайнгаа сомоной сове- депутадта кандидадаар дэбжүүлэг- байхадаа, саг үргэлжэ сэдьхэл бо- ом ябадаг эдэ үгэнүүдые ухаандаа улааб.

Нэхеөрөөш депутат ябаха гээшэ хүн- шье, харюусалгатайшье хэрэг.

Энэнһээ гадна үшөө нэгэ ондоо мэ- зүрхэндэ түрэдэг. Тэрэ юуб гэхэ- зон нүхэдэйнгөө иимэ үндэр най- хүртэхэ болоһоной баяр, хэһэн хүдэлмэриинншни, ажаябадалайшни лтэ гэжэ һанахада урматай байдаг.

Игэжэ ерэхэлээрээ совет демократии- шэнжэ шанар нилээдхэн ехэ уд- һанартай болошонол даа. Минии ху- үйлэ хэрэг, ажал ябуулга, минии хэлэй урма баяр, эрмэлзэл хадаа олоной, бүхы арад зоной ба гүрэн гүнзэгы удхатай, хэрэг ажалтайнь холбоотой байна ха юм.

Социалис демократиингаа гүн удхые, эйе би нютагайнгаа сомоной Сове- сесси, гүйсэдком, саг үргэлжынь ссинуудай хүдэлмэри болоод бусад дань хабаадажа байхадаа мэдэржэ, рхажа ябадагби. Ушар юуб гэхэдэ, й гүрэнэй хүгжэхэ, коммунизм тэ- түргэн дабшасатайгаар алхалха бү- Соведүүдэй эрхэ, үүргэ улам үргэдэ- Мүнөө Соведүүдэй хамаардагтүй хэ- гэжэ үгы гэхэдэ алдуутай бэшэл Жэшээ болгон Дунда-Худанайнгаа оной Соведэй ажал ябуулга дээрэ- зарим тэдыень дурдаһууб.

Манай сомсоведэй газар дээрэ Худа- совхоз оршодог. Тэрэ гурбан ехэ рмһаа бүридэдэг, мал ба тариан тай Хэжэнгын аймагай томохон ы юм. Дунда һургуули, хэдэн ма- , медпунктнууд, Соёлой байшан убууд, хүдөөгэй библиотекэнүүд... шаднай 1972—1973 оной малай жэлгые муу бэшээр дабаа, хаба- гаа тарилгые болзор соонь үнгэр- байна. Мүнөө үедэ Буряадайнгаа СР-эй 50 жэлэй ойе ажалай амжал- угтахын түлөө унаһан малгайгаа сүлөөгүй оролдожо байна гэхэдэ у болохогүй. Манай нютагай хүн нютагайнгаа соведһээ эхилээд ай- нгаа ба республикынгаа засагай н зургаануудта өөһэдынгөө түлөө- энэртэй гээшэ. Совхозоймнай түрүү одой нэгэн, комсомол басаган На- Раднаева Буряадай АССР-эй Вер- Соведэй депутат. һаалишан Ва- на Рекунова, хонишон Цыпилма енова гэгшэд аймагай соведэй депу- кандидадаар хоёрдохёо дэбжүүлэг- Сомоноймнай Соведэй олонхи депу- уд ажахын шухала участогуудта тайтай ажаллажа байдаг.

Энэнние жэшээлхын тула би өөрын- хүдэлдэг Улааха-Аралай фермын шадай туйлалтые дурдахам гээшэ. магтахаяа һанана бэшэб. Зүгөөр хүдэлмэримнай, сэхынь хэлэхэдэ, бэшэ ябана. Юһэдэхи табан жэлэй эй баталагдаад байхада, бидэ өөһэ- өө бэелүүлхэ түсэб хаража үзөөд, э болзорһоонь урид дүүргэхын дэшэлүүлэгдэһэн социалис уял- баа һэмди. Мүнөө гурбадахи, шинд- жэлые муу бэшээр эхилээбди. Һү аар, мүн һү гүрэндэ худалдаха тү- ба абаһан социалис уялгаяа дүүр- ээр манай фермэ Хэжэнгын аймагай нүүдэй дундаһаа түрүү һуурида жэлэй эхинһээ ябана. Энэ һуурияа саа- шадаашье алдахагүйбди гэжэ һананаб. Жэлэй түрүүшын 4 һарада манай фермэ 1460 центнер һү гүрэндэ тушаагаа. Жэлэймнай түсэб 2980 центнер юм. Тиихэдээ бидэ жэлэйнгээ түсэб майн эхиндэ 49,66 процент дүүргээ гээшэбди. Иниһээр малай ногоо эдижэ эхилхэдэ һаамнай бүри нэмэхэ. Энээнние хараада абабад, жэлэйнгээ түсэб холо үлүүлхэ байһамнай эли болоно. Манай һаалишад апрель һарада 320 центнер һү гүрэндэ тушааха түсэбтэй аад, 376 центнерые тушаажа, түсэбөө 117,5 процент дүүр- гээ. Инмэ үрэ дүн туйлалгада манай фермын 10 һаалишанай, үхэршэдэй ба тугалшадай эдэбхитэй ажал, үүсхэл оролдолго шиидхэхы гол хуби эзэлдэг. Тиигэбэшье эдэ амжалтануудта мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг бо- лохын түлөө сомсоведэймнай ябуулжа байдаг ажал хүдэлмэриин сэхэ нүлөөтэй байһые дурдан хэлэнгүй гаража боло- хогүй.

Сомсоведэй гүйсэдком совхозой ди- рекцитэй, парткомтой, профсоюзай ню- тагай комитедтэй, комсомолой эмхитэй хамта ажахын хүгжэлтын холын хараа- тай түсэбүүдые табилсахаһаа эхилээд, үдэр бүриин ажалай эмхидхэл, социа- лис мүрысөөнэй эршэ хүсэ дэлгэрүүлгэ хүрэтэр сэхэ хабаададаг, эдэ бүгэдэдэ хууляар олгогдоһон эрхээ хэрэглэдэг гээшэ. Ажалай шухала кампаниин зо- рилгонууд, дүнгүүд сомсоведэй сесси дээрэ харагдадаг. Жэшээнь, хабарай зүдэрүү сагта манай фермын һү һаал- гаяа дээшэлүүлгэ гансахан үнеэдэй тү- рэлгэһөө бэшэ, харин элбэг тэжээлтэй байһанһаамнай сэхэ дулдыдаһан байха. Һүүлэй хэдэн жэл тэжээлээр ядалуур- гүй ондо оронобди гэжэ хэлэхэ байнаб. Ушар юуб гэбэл, малайнгаа тэжээл өөһэдөө бэлдэдэг болонхойбди. Тиихэдээ үбһэ абалгын үедэ фермын бүхы хүдэл- мэрилэгшэдэй, тэрэ тоодо миниишье, ямараар хүдэлһэнһөө жэлэймнай олзо дулдыдадаг юм. Хэн нэгэн тэжээл бэл- дэлгын үедэ муугаар хүдэлһэн байгаа һаа бүхэли жэл соо энээнэз салин дэ- рээ мэдэрхэ. Тиигээгүйдэ зарим һаали- шад үбһэнэй хүдэлмэридэ муу хабаа- даһан аад, бусад һаалишадтай (үбһэнэй бэлэдхэлдэ һайн хүдэлһэн) адли олзо олоод ябажа байха болоно ха юм. Энэ һаалишан ондоо хүнэй тэжээлээр өөрын- гөө үнеэдые хооллуулһан шэнги болоно. Бодоодшье үзэхэдэ тааруугүй ха юм. Энээнние тэгшэлхэ тухай асуудал шиид- хэхые сомсоведэйнгээ гүйсэдкомой урда табиһан байгааб. Тэрэнниемни депута- дууд, совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэ- жэлтэд хаража үзөөд, дэмжэжэ, хуули- та болгоо һэн. Хэрбээ сомсоведэй энэ үүсхэлдэмни хамааралсаа, дэмжээгүй һаа, тэрэнние һаалишад тоохогүй, тэрэн- һээмни ямаршье үрэ гарахагүй байгаа.

Гансахан тус жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, ажалай ямаршье участогта хү- дэлжэ ябаһан хүн эдэбхи үүсхэлээ дэм- жүүлхэ, олониитын хэрэгтэ туһа асарха аргатай. Тэрэнэй хүсэл ажалшадай де- путадуудай Соведээр дамжан, үйлэдбэри- дэ сэхэ нүлөөлнэ.

Игэжэ Соведүүдэй нэрэ хүндэ, ажал хүдэлмэри жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ, ха- рюусалгатай болоно. Энээнтэй хамта де- путадайшье эрхэ, уялга дээшэлнэ.

Түрэл партиингаа XXIV съездын гай- хамшаг шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө арбан гурбадахи зарлалай нюта- гай Соведүүдэй депутадууд эрхим һай- наар хүдэлжэ гараба гээшэ. Тэдэнэй амжалта түгэс ажалые мүнөө һунгагда- хаяа байгаа арбан дүрбэдэхи зарлалай нютагай Соведүүдэй депутадууд нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлхэ байха.

ТАРЯАНАЙ ХЭШЭГ—ТАРИЛГАҺАА

БАРГАЖАН

ҮРЭЖЭЛТЭЙ ГАЗАР ҮРГЭДХЭГДЭНЭ

Буряад оронойнгоо ойн баярай жэлдэ үндэр баян ургаса абахын түлөө мүнөө Уланай колхозой тарялан, сабшалан дээрэ эршэтэ халуун ажалай охин үдэр һүнишье замханагүй. Илангаяа шэнэ газар ашаглажа, үбһэ ногоо, тэжээлэй бусад ургамалнуудые элбэгээр абахын тула колхоздо нилээд ехэ юумэн хэгдэнэ.

Энэ жэлдэ тус ажахыда 230 гектар газарта модо, бургааһан, болдог сэбэрлэгдэжэ, намаг хатаагдажа, ашаглагдаха ёһотой юм. Мүнөө эндэ коммунист З. Ж. Аранзаевай хүтэлбэрилдэг онһожоруулагдаһан тусхай отрядай механизаторнууд бульдозер, скрепертэй тракторнуудаар болдог дошо тэгшэлнэ, хүрьһыень элдүүрилжэ, зелёнко тарихаар болгожо байна. Эдэнэр үбэлдөө, хабартаа сабшалан дээрээ наг шэбхэ зөөгөө, бүхыдөө 100 гаран тонно шэбхэ хэрэ гаргаа, мүн 69 тонно минеральна үтэгжүүлгэ тараагаа. Апрель һараһаа эхилжэ 250 гектар сабшалан уһалаа. Тэрэшэлэн газараа хорёолхын тула һургааг бэлдэжэ зөөгөө.

Һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада энэ ажахын онһожоруулагдаһан отряд 350 гектар шэнэ газар ашаглажа, сабшалан, таряалангай тоодо оруулаа. Жэшээнь, Ягнай, Салмагар гэхэ мэтэ газарнуудта 200 үлүүтэй гектар урдань хэрэглэгдэдэгтүй байһан муу сабшалан үндэһөөрөө һайжаруулагдажа, олон жэлэй ногоон таригдаа. Нёдондо тэндэһээ түрүүшын 500 центнер һайн шанартай үбһэн абтаа юм. Мүнөө жэлдэ бүришье һайн ургаса гарахаар хүлеэгдэнэ.

Тус отрядай үнинэй механизаторнууд О. Б. Чимитцыренов, М. Б. Будаев, Г. О. Очиров болон бусад эрхимээр ажаллана. Эдэнэй оролдолгоор лэ колхоздо ямаршье жэлдэ һайн ургаса үгэхэ үрэжэлтэй газар ехэ боложо байна бшуу.

Г. БАДМАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Баргажанай аймаг.

БЭШҮҮР

«Дружба» колхоздо (Бэшүүр) 100 гаран механизаторнууд ажалладаг. Түрэл республикынгаа тогтоһоор 50 жэлэй ойн баярай жэлдэ гектар бүриһөө 14 центнер таряа ургуулжа абаха, социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула механизатор бүхэн оролдожо байна. Тэдэнэй дунда мэдээжэ болоһон механизатор, Ленинэй ордено Очир Аюшеев болоно. Тэрэ тарилгын үедэ халаанайнгаа нормо холо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механизатор О. Аюшеев.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХЯАГТА

Хяагтын аймагта ажал хэрэгээрээ суурхаһан, эрхим хүнүүд олон юм. Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой тракторист, партиин гэшүүн Виктор Васильевич Жаркой тэдэнэй тоодо оролсоно. Тэрэ хабарай тарилтын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, үдэр бүриингөө даабарине 150—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүнөө Виктор Жаркойн ажалладаг тус колхозой хоёрдохи бригадын таряашад эртын ороoһото таряагаа эрхим шанартайгаар тарижа дүүргэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. В. Жаркой.
С. ОЧИРОВАЙ фото.

КАБАНСК

Һаядаа дүүргэхэмнай

Манай совхоз аймагайнгаа томохон ажахынуудай нэгэн юм. Жэлһээ жэлдэ ажахымнай механизаторнууд ороoһо таряанай, хартаабхын тоггууринай һайн ургаса хуряажа абаха талаар аймаг доторoo суурхадаг болоһоор үнинэй. Мүнөө үедэ манай «Шергинский» совхоздо 10500 гектарта ороoһото ургамалнууд таригданхай. Ойрын 2—3 үдэрэй туршада хабарайнгаа тарилгые сүм дүүргэхэ гэһэн зорилго механизаторнууднай урдаа табяад, үдэр һүнигүй ажаллана.

Байгша ондо манда 300 гектарта хартаабха таригдаха юм. Быковско отделениин механизаторнууд совхоз соогоо түрүүлэн 150 гектарта хартаабхаяа тарижа дүүргээ. Эдеэ хоолой шухала ургамалай нэгэн болохо хартаабхаяа ойрын 4 үдэрэй туршада һуулгажа дүүргэхэбди.

Энэ хабар таряашаднай 1951 гектарта горох тарижа дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай совхозой механизаторнууд гектар бүриһөө 14,5 центнер горох ургуулжа абаһан юм. Байгша ондо ажахымнай механизаторнууд гектар бүриһөө 15,8 центнер горох хуряаха уялгатай.

Республикынгаа тогтоһоор 50 жэлэй ойн баярай жэлдэ ажахымнай механизаторнууд гектар бүриһөө 17,5 центнер ороoһо таряа, 125 центнер хартаабха ургуулжа абаха социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тулада шармайн ажаллажа байнхай.

С. ТУМУРЕЕВ.
«Шергинский» совхозой парткомой секретарь.
Кабанскын аймаг.

ТҮНХЭН

Ш А Н А Р, ҮШӨӨ ДАХИН ШАНАР

«Табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ—эршэтэ ажал» гэһэн уряа доро Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашад хабарайнгаа эртын тарилгые богони болзорто һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө шармайн оролсонхой.

Тус ажахы түсэбэй ёһоор 2014 гектар шэниисэ, 442 гектар горох, мянга үлүүтэй гектарта обёос тариха юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз таряалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ шадамар бэрхээр хэрэглэһэнэй ашаар, энээнһээ гадна газартаа эзэн ёһоор хандаһанай ашаар үнгэрһэн 2—3 жэлдэ ороoһо таряанай ургаса эрид дээшэлүүлээ.

Мүнөө жэлдэ ажахын механизаторнууд һайнаар элдүүрилһэн, үтэгжүүлһэн полинууд дээрэ таряанай үрэһэ тарина. 2350 гектар газар дээрэ эртын борнойлго, 1250 гектартань культиваци хэгдэһэн, 550 гектар дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулагданхай.

Горох болон хара таряан богони болзорто таригдажа дүүргэгдээ. Хамта 220 гаран гектар талмай дээрэ эртын ороoһото ургамалнууд һайн шанартайгаар таригдаад байна.

Хабарай тарилга дээрэ Мэлс Саргаевай толгойлжо байһан сеялкэшэдэй агрегат эрхим ажалай жэшээ харуулна. Эндэ коммунистнууд Александр Холхоев, Доржо Холбоев болон комсомол хүбүүн Ешэ-Доржо Маланхамов гэгшэд хүдэлдэг. Жолоошон коммунист Михаил Папаев һаатабаригүйгөөр сеялкэнүүдтэ үрэһэ зөөнэ. Тус агрегат үдэр бүхэндэ халаанайнгаа даабарине 120—130 процентээр дүүргэдэг юм.

Газарай хүрьһэндэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулха ажал дээрэ механизаторнууд Абрам Матуев болон Виталий Дорофеев гэгшэд һайнаар ажаллана. Хахалалга дээрэ Сэрэн Мурдонов, Дэбшэн Гыргэнов гэгшэд бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгарна.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, бүхы хүдэлмэри һайн шанартайгаар хэхэ гэжэ хүн бүхэн оролдоно. Энээнһээл ургаса сүм дулдыдаха бшуу.

Л. ИРИНЦЕЕВ.

Оролдосо ехэтэйгээр

Туранай совхозой механизаторнууд түсэбтэ табан жэлэйнгээ хабарай тарилгые орой эхилбэ. Ажахын механизаторнууд энэ хүдэлмэрие үсөөхэн үдэртэ эрхим шанартайгаар дүүргэбэл, ороoһо таряанай һайн ургаса хуряажа абаха байһанаа һайн мэдэнэ.

Механизаторнууд В. Доржиев, И. Базаров, Д. Холхоев, трактористын үнэмшэлгэ абахаяа байһан Сыренов болон бусад түрүүшын үдэрнүүдһээ габшагайгаар хүдэлжэ, үдэрэйнгөө нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Нэгэдэхи отделениин механизаторнууд эртынгээ ороoһото ургамалнуудые һаяын үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь. «Үндэр ургасын хуби заяан шиний гарта» гэһэн уряа доро эндэхи таряашад ажаллажа байнхай.

Р. СЫМБЕЕВ.
Түнхэнэй аймаг.

Майн 27—Химигүүдэй үдэр

НАЙДАМТАЙ АЛХАМ

...ороной үйлэдбэ- хүсэнүүдые түргэ- руулгада, совет ара- байдал саашадань уулгада химическэ шленность — хүндэ ин шухалын шуха- баринуудай нэгэн. үүргэ дүүргэдэг.

...хи табан жэлые амжалтатайгаар 1971 ба 1972 онуу- эбүүд дүүргэгдээ. кэ индустриин ажал- үмэнэ мүнөө жэлдэ латай зорилгонууд а. Түсэбһөө гадуур 50 миллион түхэри- продукци гар- 7 5 0 мянган инеральна үтэгжүүл- янган тонно пласти- лнүүдые болон хо- дабирхай, 8 мянга тонно химическэ алгабариһаа гадуур гаргаха, хэдэн миллион түхэригтэ хэрэглэлэй эд бараа гэһэн уялга һалба- редприятинуудай кол- уд абаһан байха юм.

...ажахыда туһалха химигүүдэй үмэнэхи зорилго болоно. ...ерствын предприяти- ...үсэбтэ табан жэлэй ...лэй турша соо мине- үтэгжүүлгэ гаргалгые 10 миллион үлүүтэй тонноор нэмээгээ.

Мүнөө жэлдэ 9,5 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ хүсэтэй предприятинууд ашаглалгада үгтэхэ, удаадахи жэлнүүдтэ бүри олон предприяти ашаглалгада оруулха эрхэ нүхэсэл бии болгогдохо ёһотой. Эгээл иимэһээ шэнэ предприятинуудые хаһа саг соонь ашаглалгада үгэжэ, тэдэнние түргэн һайнаар хэрэглэхэ ябадалда һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэлэл оролдолго хамагай түрүүндэ зорюулагдана.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, үйлэдбэриин үрэ дүнгүүдые һайжаруулхын түлөө, эрхим шанартай продукциин түлөө тэмсэхэ гээшэ нэрэ хүндымнай хэрэг болоно гэжэ химическэ индустриин хүдэлмэрилэгшэ бүхэн тоолоно. Һалбариин бригадануудай, халаануудай, цехүүдэй, предприятинуудай хоорондо социалис мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ. Мүнөө жэлэй түрүүшын һарануудта химигүүд жэгдэ һайнаар хүдэлөө. Дүрбэн һарын түсэб дүүргэгдээ, майн даалгабаринуудые һалбари амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

(ТАСС).

Зунай туһга ногоондо үхэр малаа бэлшээн таргалуулха талаар манай ажахын үхэршэд нилээд дүй дүршэлтэй болонхой юм. Һаяхан манай отделениин 15 үхэршэд холын бэлшээри нүүжэ гараба. Үнгэрэгшэ жэлдэ дүй дүршэлтэй малшан Ринчин-Доржо Найданов, Андрей Дамбаев, Буда Долгоров гэгшэд зунай һарануудта харууһалжа байһан үхэр бүриингөө шэгнүүрые сүүдхын туршада 1000 граммаар нэмээжэ абаһан юм. Үхэршэд Гомбо Бадмаев, Цырен Базаржапов болон бусадай туйлаһан амжалта мүн лэ һайшаамаар.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй зунай туршада манай отделениин малшад сүүдхын туршада үхэр

ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ ГАРАБА

бүриингөө шэгнүүрые 1100 граммаар нэмээхэ социалис уялга баталан абаба.

Холын зуһаланда байһан малшадта һарадаа нэгэ дахин автолавка ошожо байха. Абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула малшаднай оролдохо байха.

Г. БОДЕЕВ,
СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой 1 отделениие эрхилэгшэ.
Захааминӑй аймаг.

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛНЭ

«Дружба» колхозой һаалишад зунай һарануудта үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа доошо бэшэ һү һаажа абаха тухайгаа аймагайнгаа малшадта мэдүүлбэ. Ажахын түрүү һаалишад энэ хугасаадаа үнеэн бүриһөө 1100—1200 килограмм һү һааха социалис уялга баталан абаба.

Бэшүүрэй совхозой Шэбэртын һүнэй фермын һаалишад аймаг соогоо үүсхэл гаргаһан «Дружба» колхозойхидой гаргаһан үүсхэлые һайшаан дэмжэһэн тухайгаа мэдүүлнэ. Тус фермэдэ 9 һаалишад ажаллана. Энэ коллектив һү һааха жэлэйнгээ түсэб 41 процент дүүргээд байна. Апрель һарынгаа түсэб холо үлүүлэн дүүргэһэн һаалишад эндэ олон. Зунай һарануудта үнеэн бүриһөө 1200 килограмм һү һааха социалис уялга абаһан һаалишадай тоодо Ирина Телешева, Дулма Гармаева, Мария Конечных гэгшэд ороно.

Шэбэртын һаалишад һү һааха жэлэйнгээ түсэб хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр дүүргэхээр шиидэнхэй. Абаһан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэхын тула совхозой һаалишад оролдосотойгоор ажаллажа байнхай.

В. БОРИСОВ.
Бэшүүрэй аймаг.

Таряалан, сабшалан һайжаруулха габшагай хоёр һара үнгэрбэ

ҺАЙТАЙ, МУУТАЙ

Таряалан, сабшалан һайжаруулха габшагай хоёр һара үнгэрбэ. Энэ хугасаада Яруунын аймагай колхоз, совхозууд ехэ хүдэлмэри хэбэ. Наръатын, Яруунын совхозууд, «Коммунизм» колхоз наг шэбхэ гаргаха, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээ. Габшагай хоёр һарын туршада аймаг дотор 37,3 мянган тонно наг шэбхэ, 1132 тонно минеральна үтэгжүүлгэ сабшалан дээрэ гаргагдаа.

Луговодуудай харюусалгатай ажалай нэгэн—уһалалга түлэг ябажа байнхай. Ажахынуудай олонхи луговодууд даажа абаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандана гэхэдэ алдуу болохогүй. «Дружба» колхозой түрүү луговодуудай нэгэн Цыренжап Гуржапов бүхы сабшалангаа уһалжа дүүргээд, мүнөө үедэ хоёрдохёо уһалуулжа эхилбэ. Мүн «Улаан Туяа» колхозой дүршэлтэй луговод Егор Барюров 790 гектар сабшалан, 200 гектар бэлшээри нэгэ дахин уһалба.

Гэбэшье энэ шухала хүдэлмэри «Победа» колхоздо хангалтагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. «Коммунизм» колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд таряалан, сабшалан уһалха хүдэлмэрие һайнаар ябуулха аргатай байбашье, мүнөө болотор нэгэшье бүлүүр станци хүдэлгэгдөөгүй байһаар. Ажахын 2506 гектар сабшалан, 1682 гектар бэлшээри, 130 гектар таряалан уһалагдадаг юм. Колхозой мэргэжэлтэд ушарһан дутуу дундануудаа дары усадхажа, энэ шухала ажалаа эмхи гуримтайгаар ябуулха бээз гээд найдагдана.

Б. АЛЕКСАНДРОВ.
Яруунын аймаг.

ЭМХИГҮЙГӨӨР ҮНГЭРГЭБЭ

Таряалан сабшалангай ургаса һайжаруулха габшагай хоёр һара республика доторнай соносхогдоһон гээшэ. Жэлһээ жэлдэ олошоржо байгаа ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ энэ хүдэлмэриин ехэ нүлөө үзүүлхэ байһаниинь хэндэшье эли. Һаяхан Сэлэнгын аймагта хоёр һарын дүн согсологдобо.

Аймагай колхоз, совхозуудта энэ хугасаада таряалан, сабшалан дээрэ 55 мянган тонно шэбхэ гаргаха байһан һаа, энээнэз 46 мянган тоннодо хүргөө. Герасимовска участогуудые хорёолхо хүдэлмэрине аймагай ажахынууд һулаар ябуулаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Таряалан сабшалан һайжаруулха габшагай хоёр һарые Сэлэнгын совхозой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд бэшэндэ орходоо гуримтайгаар ябуулжа, хэнһээшье ехэ наг шэбхэ гаргажа шадаа.

Хоёр һарын туршада Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 12 мянган тонно наг шэбхэ гаргаха түсэбөө оройдоол 3 мянганда хүргөө. Таряалан, сабшалан уһалха хүдэлмэри XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо хангалтагүй. Бии байһан бүлүүр станцинууд, уһа суршэхэ түхеэрэлгэнүүд һая болотор эндэ хүдэлгэгдөөгүй. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй энэ шухала хүдэлмэридэ анхарал хандуулаагүй байһанһаа иимэ ушар тохёолдоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Сэлэнгын уһалууриин системын управлениин гэмээр зарим ажахынууд гектаршье сабшалан уһалангүй үлөө. Даажа байһан системэнүүдэй эхин барилгануудай хаалтануудые саг болзортонь заһабарилаагүй дээрэһээ иимэ ушар тохёолдоо.

Н. НАМСАРАЕВ.
Сэлэнгын аймаг.

СОВЕТ ХҮНЭЙ АША ТУҺАДА

Н. ПИВОВАРОВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй
Соведэй түрүүлэгшэ

Манай Буряадай ажалшад түрэл республикынгаа тогтоһоор 50 жэлэйнь алтан ойе июль һарада тэмдэглэхэеэ байна. Түүхын энээхэн богони болзор соо хаанта засагай үедэ эрхэ сүлөөгүй, үгытэй ядуу байһан буряад арад Агууехэ Октябриин хубисхалай аша туһаар, Ленинэй партиин хүтэлбэри доро, манай совет гүрэнэй бүхы арадуудай, тэрэ тоодо агууехэ ород арадай туһаламжаар ехэ индустритай, оньһожорвулагдамал хүдөө ажахытай, һалбаранги соёл культуратай болоо.

Республикымнай экономикын хүгжэхэ тудам арад зоноймнай ажаһуудал һайжарна, хүн зоной олзо жэдһээ жэлдэ дээшэлнэ, тэдэнэй аша туһада хабаатай элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хэрэглэм хангалгын талаар ехэнүүд барилга хэгдэжэ байнхай. 1961—1970 онуудай туршада республикын хүн зоной олзо 2,2, тэрэ тоодо колхознигуудай олзо 3,5 дахин ехэ болоһон байна. Ажалшадай салин хүлһэ 20 процентээр дээшэлүүлһэнэй ашаар тэдэ жэл соо 77 миллион түхэригөөр ехэ мүнгэ абадаг болоо. Энээн дээрэ эд бараануудай, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэгүй болоһые, мүн бусад олон хүнгэлэлтэнүүдые нэмээ хада, манай гүрэнэй хүн зоной олониитын хэрэглэмжын фондһоо абадаг туһаламжын жэлһээ жэлдэ ехэ боложо байһые бодотоор ойлгохоор болоно ааб даа. Гүрэнэй экономикын хүгжэхэ бүри тус фонднууд ургадаг, тиигэжэ арадай гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын, мэргэжэлтэдые бэлдэлгын, пенси болон тэдхэмжэнүүдые олголгын, мүн социальна бусад ажал ябуулгын хүгжэлтые хангалга үрэ ехэтэй болодог. Жэшээнь, революциин урда тээ Буряадта 13,5 мянган үхибүүд һурадаг, тэдээндэ 400 багшанар ном заадаг байһан һаань, 1970 ондо республикадамнай 184,3 мянган үхибүүд һургуулида һураһан ба тэдэнэртэ 9,8 мянган багшанар ном зааһан байна. Мүнөө һургуулигүй һуурин гэжэ үгы болоо. Һуралсалда хэрэгтэй хамаг бүхы оньһон түхеэрэлгэнүүдтэй, таһалгануудтай һургуулиин шэнэ байшангууд бодоно, интернат- һургуулинууд олошорно, спортивна барилганууд хэгдэнэ, газар тариалангай ба элдэб техническэ мастерскойн дэргэдэ һурагшад ажалай дүршэлтэй болоно, эрдэм наукын түйлалтануудые шудална.

Залуу үетэниие дүрбэн тэгшээр багаһаань хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гүрэнэймнай хэдэг ажал ябуулганууд үнэхөөрөөшье гайхамшаг лэ даа. Эсэгэ ороноо хамгаалалгын Агууехэ дайнай урда тээ манай Буряадта хүүгэдэй саад, ясли гэжэ огто байгаагүй. Теэд тэдэнэй тоо мүнөө республикын городууд болон тосхонуудта, колхоз болон совхозуудта аяар 463 хүрөө, тэндэ 42 мянган үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ. Ясли, саадта ябадаг үхибүүдэй тоо 1950 онһоо хойшо 6 дахин олон болоо, тэдэнэрэй хүмүүжүүлгэдэ хэгдэдэг гаргашын оройдоол 15—25 процентые түрэлхид даадаг, харин олон үхибүүдтэй бүлэнүүд тус гаргашаһаа хүнгэлэгдэдэг. Хүгжэмэй, соёлой, спортивна, уран һайханай һургуулинуудта үхибүүд багаһаа ябадаг, бэлиг шадабарияа харуулха аргатай болонхой. Манай республикадахи дээдэ ба дунда мэргэжэлэй һургуулинуудта һуража байдаг студентнэрэй нэгэндэнь лэ гүрэн жэл соо 1200 түхэриг гаргашалдаг юм.

Республикын байгуулагдаһаар 50 жэлэй туршада хүн зоной дунда ябуулагдадаг соёл болбосоролой хүдэлмэри шэнэ шатада хүгжэн гараа. Энэ хэрэгтэ соёлой 613 клуб ба байшан, 546 библиотекэ, 750 кино-түхеэрэлгэ алба хэнэ. Республикын библиотекэнүүдэй номой фонд 4 миллион хэһэг болонхой, республикадамнай 3 театр, гүрэнэй филармони, 5 музей хүдэлнэ, 32 газетэ хэблэгдэн гарадаг, бүхы хүн зоноймнай 60 процентнь телевизор харана. 1971 ондо республикын театрнуудта 987 мянган хүнэй ябаһаар бодоходо, ажалшадаймнай соёл болбосоролой дээшэлжэ байһаниинь элитэ. Олохон хотонууд болон тосхонуудта арадай театрнууд хүдэлдэг.

Хүдөө нютагуудай хүн зон эрдэм болбосоролойнгоо талаар городойхидто адли боложо байна. Тиимэһээ хүдөөгэй зоной ажаһуудалай хамаг бүхы эрилтэнүүдые городой зонойхиһоо дутуугүй болгохын тула партии, правительствамнай һүүлэй үедэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Тэрэнэйнь аша туһа манай Буряадташье үзэгдэнэ. Энээниие нэгэ богонихон жэшээгээр харуулая. Юһэдэхи табан жэлэй эхилһэн сагһаа хойшо Хяагта хотодо 240 хүнэй хэбтэхэ больница. Оронго һууринда нютагай больница ашаглалгада үгтөө. Улаан-Үдэдэ хүүгэдэй больница, Зэдэдэ аймагай больница, психиатрическа больница, шуһа һэлгүүлхэ станци болон бусад олон объектнүүд бодхогдожо байнхай. Хүнэй элүүрые хамгаалха хэрэгые гүрэн бэе дээрээ даажа абанхай. Больницада хэбтэжэ аргалуулһан хүнэй нэгэ үдэрэй гаргаша 6—9 түхэриг болодог. Энэ хүнгэлэлтэһөө гадна, үбшэнэй гү, али гэнтын аюулай ушараар хүдэлжэ шадахаа болиһон хүнүүд, тэдэнэй гэр бүлынхид тэдхэмжэ абадаг. Хүдэлмэриин сагые богони болгохо, неделидээ 5 үдэрэй ажал хэдэг бололго, физкультура ба спорт хүгжөөлгэ, хото городууд болон һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болголго, курортнууд болон амаралгын бусад газарнуудые олошоруулга — булта совет хүнэй аша туһада хэгдэнэ. Эдэ бүгэдые манай Буряадай ажалшад үнгэрһэн 50 жэлэй туршад соо бэе дээрээ үзэдэг болоод ябана гэжэ һанахада, Коммунис партиин, совет правительствын арад зонойнгоо аша туһада хэдэг ажал ябуулгын удха, шанар гайхамшаг гээшэ. Байгал шадарай байгаалиин баялигуудые хамгаалха, гамтайгаар ашаглаха тухай КПСС-эй ЦК-тай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые абаад үзэхэдэ, тэрэнэй үндэһөөр гол мүрэнүүдые сэбэрлэхэ, уһыень муухай болгохогүй талаар хэды ехэ ажал ябуулга хэгдэхэ гээшэб! Тэдэ ажал хүдэлмэри мүн лэ совет хүнэй аша туһада ябуулагдаа бшуу.

Хүнүүд уужам һаруул, үндэр салуу ордонгууд соо ажаһуудаг болоо. Жэшээнь, Улаан-Үдые абаад харахада, революциин урда тээ 2600 юрын модон гэрнүүдһээ бүридэһэн багахан город байгаа. Тэдэ гэрнүүдэйнь талмай бүхы дээрээ 150 мянган дүрбэлжэн метр болодог һэн. Харин мүнөө ниислэл хотымнай гэрнүүдэй бүхы талмай 2 миллион дүрбэлжэн метртэ хүрөө. Ондоогоор хэлэхэдэ, совет засагай үедэ урданай Дээдэ-Үдэ хото 13 дахин ехэ болоһон байна. Тэрэнэй архитектураһь, баригдадаг түсэбынь үндэһөөрөө хубилхаһаа гадна, машина техникын хүсөөр хэгдэдэг болоо. Мүнөө 5 дабхар гэрнүүд аржылдан бодоно, ойрын жэлнүүдтэ бүришье үндэр гэрнүүд баригдадаг болохоор хараалагдана. Тус гэрнүүд досоогоо хамаг бүхы түхеэрэлгэтэй, электрын пеэшэнгүүдээр хангагдадаг болохо. Городто таримал модод, сэсэрлигүүд олошорно, элдэб спортивна, соёлой барилганууд хэгдэнэ. Иимэ ехэ хубилалтанууд хүдөө нютагуудаймнай һууриин тосхонуудташье болоно. 1946 — 1970 онуудай туршада айхабтар олон шэнэ гэрнүүд олошоржо, тэдэнэй талмай 5,2 миллион дүрбэлжэн метртэ хүрөө. Үгышье һаа, республикымнай бүхы хүн зоной 60—65 процентнь шэнэ гэрнүүдые барижа ороо гээшэ. Эдэ бүгэдэ баримтануудшье хадаа ажалша зоноймнай ажаһуудалай жэлһээ жэлдэ һайжаржа байһые гэршэлнэ ха юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай аймагуудай түбүүдтэ, колхоз болон совхозуудай түб һууринуудта досоогоо городой квартирануудта адли түхеэрэлгэнүүдтэй хоёр, гурбан дабхар гэрнүүд бодожо эхилээ. Урданай һэеы гэрнүүдые гансал музейдэ хаража болоно. Колхозникууд, совхозой хүдэлмэришэд бууса хорёо һайтай, хэрэгтэй малаа баридаг, мотоциклнууд болон автомашинануудтай.

Эндэ нэгэ шухала зүйл онсолон тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Тэрэ юуб гэхэдэ, хүн зоной ажаһууха гэр байрануудые барилгада гүрэн ажалшадай өөһэдын мүнгэ зөөри хэрэглэдэггүй, харин тэдэнэрэй үмсэдөө гэр барихадань, өөрөө урьһалдаг байха юм. Ажалшадай өөрынгөө хүсөөр барилга хэхэдэнь, гүрэн тэрээндэ барилгын хамаг бүхы материалнуудые тусхай хямда сэнгээр худалдадаг. Иимэ баримта капиталай эгээл хүсэтэй гүрэн болохо Америкын Холбоото Штадуудташье олдохогүй.

Ажалшад олзо доходойнгоо дээшэлхэ бүри үнэтэй сэнтэй эдлэл ехээр хэрэглэнэ, эдеэ хоолой имагтал эрхим һайн зүйлнүүдые абахые хүсэнэ. Жэшээнь, 1970 ондо республикын магазинууд янза бүриин 83945 час, 10 мянган холодильник, хубсаһа угаадаг 14,6 мянган машина, 23,4 мянган радиоприемник ба радиоло худалдаһан байна. 1950—1970 онуудай туршада гэрэй бараа худалдалга 10 дахин, радиотовар худалдалга 25 дахин, оёмол хубсаһа худалдалга 6, 6 дахин ехэ болоһон байна. Энээгээр бодоходо, республикын ажалшад удаан саг соо хэрэглэхэ эд бараа ехээр абадаг болоо. Дээрэ дурсагдагша саг соо мүн мяха худалдалга республика дотор 6,2 дахин, һү — 4,8, малай тоһо — 3, загаһанай зүйлнүүдые — 4,5, кондитерскэ зүйлнүүдые худалдалга 5 дахин ехэ болоһон байна. Огородой эдеэ, жэмэс хүн зон найма дахин ехээр худалдажа абана.

Республика доторхи кооперативна худалдаа наймаанай эрьесэ 1940 ондо городуудта 41,9 миллион, хүдөөдэ 25,4 миллион түхэриг болоһон һаа, тэрэ 1970 ондо городуудта 293,4 миллион, хүдөөдэ — 228,0 миллион түхэригтэ хүрөө. Ниитын эдеэ хоолой, худалдаа наймаанай һредприятинууд олошорно. Тэдэнэй тоо тус тустаа 850-да ба 2700-да хүрөө. Гар үзүүрэй эд бараа, үдэр бүри хэрэглэдэг эдеэ хоолой зүйлнүүдые хүн зоной жэл бүри ехээр худалдажа абадаг боложо байһантай дашарамдуулан, тэдэниие ехээр гаргадаг болохо гээшэ шухала болонхой. Энэ асуудал шиидхэлгэдэ республикымнай фабрика, заводууд, колхоз болон совхозууд ехэхэн оролдолго гаргана. Тиигэжэ үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргалга наймадахи табан жэлэй туршада 282 миллион түхэригтэ хүрөө юм. Үгышье һаа, тэдэ 1965 онойхиһоо 1,4 дахин ехээр гаргагдадаг болоод байна. Энэ хүдэлмэри юһэдэхи табан жэлэйшье туршада үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдаха юм. Ил... гаяа ажалшадай ажаһ... лай хэрэглэмжэ хангал... бүхы хүдэлмэриие са... дань һайжаруулхы... шухала хэмжээнүүд аб... байна. Республикын а... шадай хэрэглэмжэ ха... министерствын предпр... нууд болон эмхи зурга... наймадахи табан жэлэй... шада 2,6; тэрэ тоодо ... нютагуудта 3,2 дахин ... хүн зондо туһаламжа ... дэг болоһон һаа, юһэдэ... бан жэлэй туршада тэд... дэлмэриеэ бүри ... үргэн дэлисэтэй ... жо байна. Хүн ... ажаһуудалай хэрэг... хангаха хүдэлмэридэ ... публикын Коммуналь... һуудалай, Хүдөө ажах... нистерствэнүүд, Бу... транспортна упра... «Забайкаллес» болон ... комбинадууд ехэхэн ... дүүргэнэ. Тэдэнэй са... бэелүүлхэ зорилгон... юһэдэхишье табан ... дэ ехэ. Республик... то, городууд ба һуурин... нуудай хоорондохи ... нуудые заһабарилжа ... хэ хүдэлмэри, республ... агаарай замые үрг... хүдэлмэри мүн лэ ан... тай ябажа байнхай.

Эндэ манай Бур... АССР-эй байгуулаг... 50 жэлэй туршад... публикын ажалша... ажаһуудал һайжаруу... талаар хэгдэһэн ... ехэ ажал хүдэлмэ... дэй зарим тэдынь дүр... ба. Тиигэбэшье агуу ... нэй сэсэн мэргэн сур... долой илан мандаһ... ряад ороной хүн зоно... байдалай амар тэ... баяр жаргалтай, эрд... халима боложо бай... тээр гэршэлнэ. Мана... публикын ажалшадай па... XXIV съездын т... шиидхэбэринүүдые ... лэн, ажахын, соёлой ... ехэ амжалтануудые ... ха байһандань этигэгд...

Партийна эдэбхитэдэй суглаанууд

ХАЛУУНААР ҺАЙШААНА, ҮНДЭРӨӨР СЭГНЭНЭ

Республикын коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ

СОВЕТСКЭ РАЙОН

Советскэ районой партийна эдэбхитэдэй суглаан һаяхан боложо, «КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй дүнгүүд болон районой партийна организациин зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Партиин Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков**, Зүүн-Сибириин технологическа институдай ректор **Д. Ш. Фролов**, Улаан-Үдын оёдолой фабрикын оёдолшон **А. П. Тармаева**, Улаан-Үдын «Электромашина» заводой партийна организациин секретарь **З. Е. Сучков**, горпромторгын директор **Д. Р. Даширабданов**, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь **Г. В. Киберев**, партиин Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь **С. Н. Булдаев** энэ асуудалаар үгэ хэлээ.

Эдэ нүхэд КПСС-эй ЦК-гай ябуулдаг эб найрамдалда дуратай совет политикые үнэн зүрхэнһөө һайшаажа байһанаа, иимэ политика баримталдаг совет арадай коммунизм байгуулгын эршэтэ ажал тухай тогтон хэлээ. Центральна Комитет партиин XXIV съездын шиидхэбэриие бэелүүлэн, уласхоорондын амгалан байдалай түлөө тэмсэнэ, оронойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ совет арадаа элсүүлэн хүтэлбэрилжэ ябана.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд залуушуулые, арад зоноо советскэ патриотизмын, пролетарска интернационализмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ тухай тэмдэглээ. Мүн табан жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа элсүүлжэ, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө ажалшадай оролдожо байһые тэмдэглээ. Районой ажалшад табан жэлэй үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада һайнаар ажаллажа, түсэбтэ даабаряа дүүргэһэн байна. Мүн энэ жэлэй эхинһээ муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Продукци худалдаха дүрбэ һарын түсэб 101 процент, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ даабари үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын, арадуудай хоорондо амгалан байдал бэхижүүлхын түлөө КПСС-эй ЦК-гай баримталдаг политикые, оронойнгоо экономическа ба политическэ байгуулалтада партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ байһые гэршэлһэн ЦК-гай апрелиин Пленумэй тогтоолые үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ байһанаа мэдүүлһэн тогтоол партийна эдэбхитэдэй суглаан баталан абаа.

Районой ажалшад партиин XXIV съездын шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхэ, табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа элсүүлхэ гэжэ партийна эдэбхитэдэй суглаан найдуулһан байна.

МАНАЙ КОРР.

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой партийна эдэбхитэдэй суглаан һая боложо үнгэрбэ. Энэ суглаанда уригдагшад «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн. КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1973 оной) Пленумэй дүнгүүд ба районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна.

Энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй обкомой секретарь **В. Г. Бирюков**, КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **А. Д. Чукаев**, Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикын директор **В. И. Шигаев**, соёл культурын институдай партбюрогой секретарь **Б. Б. Батуев**, «Буржелёзобетон» нэгэдэлэй нэгэдэхи филиалай хүдэлмэришэн, партиин райкомой гэшүүн **М. Н. Лощенков**, 45-дахи дунда һургуулиин багша **М. Н. Аносова**, мяхаконсервын комбинадай парткомой секретарь **А. И. Улаханов**, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **Е. Н. Прокопьев** гэгшэд хабаадалсаа. Үгэ хэлэһэн нүхэд КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй тогтоолые үнэн сэдьхэлһээ, гүн баясхалантайгаар һайшаажа байһанаа мэдүүлээ.

Эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан ехэ программые бэелүүлхэ талаар партиин Центральна Комитедэй, тэрэнэй Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй өөрынь ябуулжа байһан ехэ хүдэлмэриие районой бүхы коммунистнууд, үргэн ниитэ ажалшад үндэрөөр сэгнэнэ, партиин гадаадын политикые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ. Энэ асари ехэ хүдэлмэриин аша үрые бидэ ниитээрээ хаража байнабди.

Октябрьска районой промышленна предприятинууд, барилгын эмхинүүд, бусад бүхы ажалша коллективүүд юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы удхатай шанартай жэлдэ бэелүүлхээр хараалагдаһан түсэб болон социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эршэ шангатайгаар, өрмэлзэл түгэсөөр тэмсэжэ байнхай.

КПСС-эй Центральна Комитедэй апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшааһан, бүрин түгэс дэмжэһэн удхатай тогтоол суглаан дээрэ баталан абтаа. Ойрын үедэ бэелүүлхэ зорилгонууд тэрэ тогтоол соо оруулагданхай. Пленумэй абаһан тогтоолые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхыень партийна эхин организацинуудые уялгалба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын ленинскэ үндэр ехэ шанда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, тэрэниие халуунаар амаршалһан бэшэг суглаанда хабаадагшад эльгээбэ.

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой булад хайлуулдаг цех эгээл ехэнь юм. Мүнөө тус цехтэ булад хайлуулдаг электропеэшэн баригдажа байна. Нэгэ пеэшэн ашаглалгада оруулагдаад, халаан соо 25 тонно булад хайлуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 6-дахи разрядай булад хайлуулагша Геннадий Щегловский тэрэнэй туһалагша Ахон Ахмедов хоёрой ажаллажа байхыень харанат.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Шухала асуудал зүбшэбэ

Һаяхан «Победа» кол... аймагай зооветмэргэжэ... зүблөөн боложо үнгэрбэ. ... суглараагшад өөһэдынгөө ... ажал согсолжо, саашанд... рилгоёо тодорхойлһон ... Мэргэжэлтэд болон т... урэжүүлэгшэдэй урда ... минай аймгүйсэдкомой ... ажахын управлениин ... ник И. Д. Гырылов ... хэбэ.

Түсэбтэ табан жэлэй ... хэхы гурбадахи жэл... гай малшад урдаа таб... рилгоёо нэрэтэй түр... дүүргэхын тула го... хүдэлмэри хэхэ байна. ... ашаг шэмын эриэ дээш... рэгтэ искусственна ... ехэ удха шанартай. Эн... хала хэрэгые гүр... ябуулһан колхоз, ... үхэр малайнгаа үүл... жаруулжа, гүрэндэ һү... ноһо түшаах ... үлүүлэн дүүргэдэг. Мү... маг дотор жэлэй эхин... жүүлгын 18 пункт, т... до XXII партсъездын ... жэтэ колхоздо 6 пункт ... гэгдэһэн. Тус ажахы... дые искусственна арга... жүүлхэ хүдэлмэри һай... бигданхай.

Олонхи ажахынууд ... ветмэргэжэлтэд т... жүүлэгшэдэй хэрэгээр ... һонирхоно гэжэ хэлэх... ла. «Красный Октябрь», ... мунизмын зам», «... колхозуудай, Санагын ... һүнэй фермэнүүдтэ эн... муугаар эмхидхэгдэнх... зүблөөн дээрэ тэм...

Ленинэй нэрэмжэтэ ... до апрель һарын тур... гэшье үнеэн иимэ ... оронондо оруулагдаагүй ... ник-үрэжүүлэгшэ нүх... наев энэ тэрэ юумэ ... жэ шалтаг барьяд, ... орхижорхёо. Тус ажах... гэжэлтэд ушарһан дүй... дануудаа усадхаха ... юушье хээгүй. Дээрэ ... даһан ажахынуудай ... тэд энэ шухала ажа... анхаралаа хандуулжа, ... тынгээ адууһа малай ... һайжаруулха, тэдэнэй ... шэмые дээшэлүүлхэ ... өөһэдынгөө хубитые ... бэзэ гээд найдагдана.

И. БОЧКА...

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

КИРГИЗИ:

ҮНДЭР УРГАСАТА СООРГО

ОШ. Үшөө нэгэ ургамал — соорго областиин полинууд дээрэ ургуулагдадаг болобо. «Отуз-Адыр», «Кугарт», «Дружба» совхозууд болон бусад ажахынууд энээниие түрүүшынхиеэ тарихань.

Соорго ган гасуур жэлдэ уһалагдадаггүй газарай гектар бүриһөө 80 центнер, уһалагдадаг газарһаа хэдэ дахин ехэ тэжээлэй ороооһо үгэдэг.

Киргизэй урда районуудта таригдадаггүй байһан энэ ургамал арбан зургаан ажахыда туршалга гарахань.

РСФСР:

КАМЧАТНЫН КАНДИДАДУУД

ПЕТРОПАВЛОВСК — КАМЧАТСКИЙ. КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ колхозой ажалшад Корягай тундрын түрүү орошон, комсомол хүбүүн Анатолий Тынентыкьевые Камчаткын областной Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ. Анатолий һая хори гаража ябана.

Тэрэ — угай орошоной хүбүүн. Магаданда хүдөө ажахын техникум дүүргэһэнэйнгөө һүүлээр Анатолий Охотско далайн эрье шадар оршодог Манила нютагтаа бусажа ерээд, колхоздоо технигээр дүрбэдэхи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Залуу мэргэжэлтэ нүүдэл ажалтай орошодтой хамта хэдэн зуугаад километр ябаа гээшэб. Тэрэнэй даадаг звенонууд социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Энэ үбэл тэдэ оронуудаа гарзагүйгөөр ондо оруулаа.

КАЗАХСТАН:

ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА — ДҮРБЭН ФЕРМЭ

АЛМА-АТА. Ниислэлэй областиин Капчагайска барилгын зүйлнүүдэй комбинат жэлэй турша соо малай дүрбэн ехэ фермэ бариха аргатай. Казахстанай түрүүшын иимэ предприяти продукцияа гаргажа эхилбэ.

Капчагайска комбинадые ашаглалга мал ажалые промышленна үндэһэ һуурида табилгын ехэ алхам мүн. Хори мянган толгой залуу мал, хоёр зуу мянга гаран хони шахан таргалуулха фермэнүүдые предприяти жэл бүри бодхооҳо байна.

ТУРКМЕНИ:

СҮЛ ГУБИИН КАРАКУЛЬ

АШХАБАД. Холын бэлшээринүүдһээ түрүүшын зуугаад мянган арһан Чарджоугай каракулиин заводто оробо. Һаяар арһан бүри ехээр орожо эхилхэнь: мүнөө фермэнүүдтэ арһа сортлон илгалга дүүрэнтэжэ байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республика дотор каракулиин шанар һайжаруулагдаа, олон ондоо үнгэтэй арһан бии болоо. Хара, боро үнгэтэй арһанһаа гадна, «сур» сортын алталиг, мүнгэлиг үнгэтэй үнэтэ арһан бэлэдхэлэй пунктнүүдтэ ороно. Тедженэй «Ударник» совхоз республика соогоо түрүүлэн эрмэгтэй гэжэ нэрлэгдэдэг, хүнэй дуратайгаар худалдан абадаг арһа тушаажа эхилбэ.

Энэ жэлдэ республикын каракуль арһатай хони үсхэбэрилэгшэд 800 мянган, тэрэ тоодо «сур» сортын 30 мянган алталиг, мүнгэлиг арһа гүрэндэ худалдахые уялгалаа.

ТАДЖИКИСТАН:

ЯМАРШЬЕ ПОЛИКЛИНИКЭДЭ ХЭРЭГЛЭЖЭ БОЛОХО

ДУШАНБЕ. 14-тэй Саша Салиев гараа адаба. Тэрэнь эдеэрлэжэ хабдаба. Хүбүүнэй гарай мэдэрэлгүй болоһон хубинь тайраха баатай болобо. Хүбүүн энэ залуу наһандаа инвалид болохонь гү гэжэ һанамаар байгаа. Теэд медигүүд хүбүүнэй яһые «ургуулжа» шадаа.

Курганай мэдээжэ доктор Г. А. Илизаровай арга Душанбегэй республиканска 3-дахи клиническэ больницада амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ. Саша Салиевай гарые долоон һарын турша соо «ургуулан» эдэгээгээ. Сашын клиникэһээ гарахада, тэрэнэй гарынь харааха янзада ямаршьегүйһөө гадна, һайнаар хүдэлдэг болоһон байгаа һэн.

— Эндэ юрэ бусын ямаршье юумэ болоогүй, — гэжэ Таджигай медицинскэ институдай травматологи болон ортопедиин кафедрые даагша Илизаровай аппарадые түрүүлэн туршажа эхилһэн Б. А. Жуков ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.

Ямаршье клиникэдэ энэ арга хэрэглэжэ болохо байна. Энэ юрын аад. хүнгэхэн аппарат гэмтэһэн яһа һайнаар бүхэлөөд, һүүлээрнь хэм соонь шуһаар хангадаг. Тиихэдэнь гэмтэһэн яһан гипсээр уягдаад байһанһаа һураггүй түргэнөөр эдэгэнэ.

УКРАИНА:

ХҮДӨӨ НЮТАГУУДТА—СЭБЭР УҺА

ОДЕССЭ. Хүдөөгэй водопроводуудай уһа автомат аргаар шүүхэ зохид түхеэрэлгэ Одессын инженерно-барилгын институдай уһаар хангалгын кафедрада доцент И. В. Николаев зохёобо. Шабарта тусхай холисо нэмэжэ шатаахада, керамзит гэжэ материал бии болодог. Буталагдаһан иимэ керамзит энэ түхеэрэлгэдэ хэрэглэгдэжэ, уһа шүүлэг байна.

Хүн зоной ажаһуудаг пунктнүүдтэ, малай фермэ дээрэ хэрэгтэй суудхэдээ 100-һаа 3 мянган кубометр уһа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдые тодхон табижа шадахабди.

Ямаршье заводто иимэ түхеэрэлгэнүүдые олоорнь бүтээн гаргажа болохо. Иимэһээ хүдөө нютагуудые уһаар хангаха асуудал түргэнөөр шиидхэгдэхэ бшуу.

ТАСС-ай корр.

КАЗАХАЙ ССР. Владимир Антонович Качан — Кокчетавска областиин эрхим агрономуудай нэгэн. «Берлинский» совхозойнгоо тариалангые һайнаар шэнжэлэн үзэһэн Владимир Антонович тэндээ элдэб сортын шэниисэ таринжа туршана. Һайн сортын шэниисэ эндэ ходо таригдадаг болоо. В. А. Качан бригадирнуудтай саг үргэлжын һуралсал эмхидхэнхэй юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. А. Качан (баруун гарһаа хоёрдохи) бригадирнуудтай хэшээл үнгэргэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ДҮН ГАРГАХАДА...

Үбэлэй һаранuудта ехэ һүнэй түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн согсологдожо, ажалдаа шалгарһан һаалишад элирбэ. Үдын совхозой бэрхэ һаалишадай нэгэн Камиля Канзафарова энэ хугасаада үнеэн бүриһөө 1200 килограммһаа доошо бэшэ һү һаажа абаха тухайгаа суг хүдэлдэг нүхэдтөө мэдүүлһэн юм. Һаалишан Камиля Канзафарова үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1467 килограмм һү һаажа, абаһан социалис уялгаяа 267 килограммаар үлүүлээ. Тэрэ байгша оной дүрбэн һарын туршада үнеэн бүриһөө 1079 килограмм һү абаһан. Үнинэй дүй дүршэлөөр баян һаалишан Ханда Очирова үбэлэй һаранuудта абаһан уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэжэ, мүн лэ түрүүшүүлэй зэргэдэ гараба. Һаалишад Елена Рассадина, Гиса Закирова гэгшэд үнеэн бүриһөө 1245—1218 килограмм һү һааба.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хори.

Советүүдэй хүдэлмэри

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

...ай сомоной Советэй га-...рэ «Коммунизм» кол-...оршодог. Мүн нютагай ...ица, хоёр магазин, соё-...байшан, хүдөөгэй библио-... автолавка хүдэлдэг. Эдэ ...ууд Үльдэргэ тосхоной-...хүн зоной, гүүртэ, отара-... дээгүүрхи малшалай ... янзын эрилтэнүүдые ...ижа байдаг юм.

...лхоз һү гүрэндэ худалда-...гээбөө амжалтатай бэе-...э ябана. 308 центнер ... гүрэндэ худалдажа, ха-...лайнгаа түсэб дүүргээ. ...абалга һайн үнгэрбэ. ...най мүнөө жэлдэ 6000 ...а, 600 тугал абаха тү-... аад, 6600 хурьга, 270 ... абаад, һайнаар түл-...жэ байнхай.

..., мүн бусад амжалта-... депутадуудай үүргэ ... юм. Тэдэнэр Буряадай-... республикын 50 жэлэй ...үндэлэлдэ дэлгэрһэн со-...ис мүрысөөндэ эршэтэй-...хабаадахаһаа гадна, тэрэ-...эмхидхэлсэнэ.

...алшадай депутадуудай ...ргын сомоной Совет хам-... 25 депутадтай юм. Тэдэ-...олонхинь малшад, меха-...торнууд, газар уһалагшад ...ю.

...ин ажал дээрэ ...дэлдэг ...адууд Ц-Х. Будажапова, Ц-Д. Митыпова гэгшэд түл абалгые һайнаар үнгэргэбэ. Мүн Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат Дулма Чимитовна Цыбенова мүнөө зуун эхэ хонин бүриһөө 108 хурьга абаад түлжүүлжэ байна. Сомсоведэй депутат Цыден-Дамба Абидуевич Дагбаев зуун эхэ хонин бүриһөө 108 хурьга абаа. Нүгөө хонишон Цыден-Дамба Цыбикович Доржиев шэнэ түрэһэн зуһаг 100 эхэ хониһоо 103 хурьга абаа.

Ажалшадай депутадуудай Үльдэргын сомоной Советэй депутадууд, һаалишад Ц. Ш. Максарова, Е.К. Грехова, Ж. Шойенова гэгшэд һү һаалгаар социалис уялгануудаа мүн лэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Сомсоведэй депутат А. Д. Кирсановагай даажа байһан огородой бригада жэлһээ жэлдэ ехэ куузику ургуулдаг юм. Депутат-механизаторнууд В. М. Бурлаков, Ц. Ц. Дамбаев гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 110—100 процент хододоо дүүргэжэ ябадаг. Колхозой сабшалан һайжаруулха, уһалха, үтэгжүүлхэ хэрэгые сомсоведэй депутат Семён Борисович Климов толгойлдог. Тэрэ мүнөө наг шэбхэ гаргажа сүлөөгүй хүдэлнэ.

Участково больницын ахалагша врач, сомоной Советэй депутат Жаргал Цыренжапович Ширабон больницадахи ажалаа зүбөөр эмхидхэхэһээ гадна, гүүртэ, отаранууд дээгүүр ябажа байдаг, элүүрые хамгаалгын асуудалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэдэг.

Һүүлэй үедэ хүдөөгэй библиотекэ һайнаар хүдэлдэг болонхой. Библиотекарь Б-Х. Шадапова малшадта номуудые тараажа үгэдэг, тэрэнээ ходо һэльбэжэ байдаг.

Малшадай соёлой эрилтые хангаха талаар Үльдэргын дунда һургуулиин багшанар эдэбхи гаргадаг. Тэдэнэр һаалиин гүүртэ, отаранууд дээгүүр ябажа, Буряадайнгаа республикын 50 жэлэй ойдо зорюулһан хөөрэлдөө үнгэргэнэ, болохоёо байһан ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдэй һунгалта тухай тайлбари хэнэ. Зарим үедэ һургуулиингаа һурагшадтай ошоод, һаалиин фермэдэ гү, али дүтэ дүтэ байһан гүүртэ, отарынхидые суглуулаад, концерт харуулдаг. Багшанарай агитколлективые Үльдэргын дунда һургуулиин хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие эрхилэгшэ Цырен-Дулма Базаровна Гатыпова хүтэлбэрилдэг байна.

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозниггудай, Тохой тосхонойхидой «Республикынгаа тосхон, һууринуудые улам һайхан, болбосон түхэлтэй болгохо талаар үүсхэл гаргажа, социалис мүрысөө эмхидхэһэнһээнь хойшо жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо бидэшье миин һуугаагүйбди. Энэ үүсхэл дэмжэхэ зуураа, манай сомоной Советэй депутадууд, гүйсэдхэхэ комитет Үльдэргэ тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо талаар горитой хүдэлмэри ябуулаа.

Өөрынгөө гэр, малайнгаа байра, огород болоод, гэр шадархи үйлсэеэ сэбэр байлгаха, газаахи хорёогоо һэльбэхэ, сонхынгоо рама, ставнинуудые шэрдэхэ, палисаднигуудые заһаха, шэнээр бариха, модо һуулгаха, бог шоройгоо тусхайта газарта абаашажа хаяха гэхэ мэтэ уялгануудые айл бүхэн абаһан, хоорондоо мүрысөө хэһэн байна. Тэрэнэй дүнгые сомсоведэй гүйсэдком, тусхайта депутадууд, үйлсын комитедүүд согсолжо, гаргажа байдаг.

1972 оной апрелиин 25-да болоһон ажалшадай депутадуудай Үльдэргын сомоной Советэй зургаадахи сесси дээрэ тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо талаар хэмжээнүүд хараалагдаһан юм. Тэрэнэй ёһоор таримал мододые хорёолхо, Харгааһата гол дээгүүр хүүргэ барижа дүүргэхэ, соёлой ордонйие заһаха, халуун уһаар дулаасуулдаг болгохо, 40 телефон хүдэлгэхэ шадалтай АТС ашаглалгада үгэхэ, колхозой түбтэхи хүдагые заһаха, байрын олон гэрнүүдые бариха гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд хараалагдаад, мүнөө сүм дүүргэгдээ гээшэ.

Энээнһээ гадна, колхозой хүсөөр шэнэ конторо баригдаа. Сомсоведэймнай гүйсэдком шэнэ гэртэ ороо. Гүүртэ, отаранууд дээрэ малшадай байха 8 гэр баригдаа. Һаяхан үшөө шэнэ гэр колхозой центртэ баригдажа дүүрэбэ.

Үльдэргэ тосхомнай жэлһээ жэлдэ болбосон түхэлтэй болоно. Колхознайшье хүгжэнэ, колхознигуудаймнайшье байдал һайжарна.

В. МИХАЛЕВ,
Яруунын аймагай ажалшадай депутадуудай Үльдэргын сомоной Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Майн 28—Хилын харуулшанай үдэр

ЭХЭ ОРОНОЙ ХИЛЭ САХИГШАД

Хилын харуулшадай һайндэрэй урда тээхэнэ СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи КГБ-гэй Хилын сэрэгүүдэй начальнигай орлогшо генерал-майор Г. И. ВЛАСЕНКАДА ТАСС-ай корреспондент хандажа, хэдэн асуудалда харюу үгэхыень гуйһан байна.

— Совет хилын харуулай сэрэгүүдэй анха түрүүн байгуулагшань хэн байһан юм? Тэдэнэй түүхэ намтарынь ямар бэ?

— Манай хилын сэрэгүүдые анхан байгуулга В. И. Ленинэй нэрэтэй холбоотой юм. 1918 оной майн 28-да Арадай комиссарнарай Советэй «Хилын харуул бии болгохо тухай» декредтэ тэрэ гараа табижа батлаһан байна. Энэ үдэрые хилын харуулшанай һайндэр гэжэ совет арад зон жэл бүри тэмдэглэдэг. СССР-эй гүрэнэй хилын сахилгын гол гуримуудые Владимир Ильич тодорхойлһон юм. Тиихэдээ манай Эхэ ороной хилэ сахилгын улас түрын, гүрэнэй экономическа, сэрэгэй удха шанарые бүхы талаһаань гүнзэгыгөөр шудалжа, сэрэгэй байгуулалтын, Совет ороной аюулгүйе, бэеэ даанги байдалые хангалгын шухала хубинь болоно гэжэ зааһан байна. В. И. Ленинэй үшөө амидыда хилэ сахидаг ВЧК-гай сэрэгүүдэй түрүүшын инструкци, СССР-эй хилын харуул тухай дүрим абтаһан юм.

Манай хилын харуулай сэрэгүүд байгуулагдаһаар 55 жэл соо алдарта зам гаталаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ совет хилын харуулшад гайхамшаг алдар габьягаар суурхаа һэн. Ногоон малгайтай сэрэгшэд фашистнуудай түрүүшын сохилтые бэе дээрээ абажа, баатарлигаар тэмсэн, Коммунис партидаа, өөрынгөө арадта, социалис Эхэ орондоо үнэн сэхэ байһанаа харуулаа бэлэй.

Эхэ оромнай өөрынгөө үнэн сэхэ хүбүүдэй алдар габьяае үндэрөөр сэгнэн, хэдэн арбаад мянган хилын харуулшадые орден, медальнуудаар шагнаһан юм. Тэдэнэй хоёр зуу гаран эгээл зоригтой баатарнуудта Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгогдоо бэлэй.

— Нүхэр генерал, хилын сэрэгүүдэй дайшалхы заншал тухай хөөрэжэ үгэхыетнай гуйнаб.

— Хилын округууд, застава болон отрядуудай дайшалхы түүхые үзэбэл, тэндэ баатарлиг тэмсэлэй олон хуудаһанда алдар габьяата нэрэнүүд дурсагдаһан байдаг. Брестын хэрэмые баатарлигаар хамгаалалгые, А. Лопатинай, В. Усовай, П. Родионовой, Ф. Мориной сухарихые мэдэхэгүй заставануудые, мүн ногоон малгайта сэрэгшэдэй гайхамшаг габьянуудые арад зомнай хэзээдэшье мартахагүй. Хилэ сахигшадай олоороо баатаршалга гаргадаг ябадал хадаа, тэдэнэй Эхэ орондоо, Ленинэй партиин, коммунизмын хэрэгтэ яаха аргагүй үнэн сэхэ, инаг дуратай мэдэрэлһээ сэхэ үндэһэтэй.

Амгалан тайбан сагай үедэшье Эхэ оронойнгоо аюулгүй байхын түлөө габьяатайгаар тэмсэн, ами наһаяа үгэһэн Александр Коряков, Иван Васюхно болон бусад сэрэгшэдые дурсамаар. Тэдэнэй алба хэжэ байһан заставануудынь мүнөө нэрээрнь нэрлэгдэнхэй.

— Григорий Иванович, хилын харуулай сэрэгүүдэй зэбсэгжүүлгэдэ, сэрэгшэдэй байдалда мүнөө ямар хубилалта болооб?

— Хилын харуулай сэрэгүүд хэзээ бүхэндэ бэлэн байдаг. Тэдэнэр арад зонойнгоо амгалан ажал, байдалые хамгаална, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсана.

Коммунис партиин, Совет правительствын, бүхы арадай саг үргэлжын оролдолгын ашаар хилын харуулай сэрэгүүдэй байдалда һүүлэй жэлнүүдтэ тон ехэ хубилалтанууд болоо. Мүнөө тэдэнэр нангин зорилгонуудаа —Советскэ Союзай хилэ һэргэгээр, найдамтайгаар, хэрхоор хамгаалха хэрэгээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаха бүхы арга боломжотой. Хилэ сахигшадай мэдэлдэ эрхим буу зэбсэг, хуягта транспортер, автомашина, хурдан онгосо, корабльнууд, вертолет болон эгээл нарин радиотехникын хэрэгсэлнүүд хуу бии.

Сэрэгшэдэй байдалда баһал ехэ хубилалта болоо. Совет арад хилын харуулай сэрэгтэ эрхим хүбүүдээ эльгээдэг. Хилын застава, корабльнуудта жэл ерэхэ бүри дунда һургуулитай, тусхай дунда мэргэжэлтэй хүбүүд олоор ерэдэг болонхой. Офицернүүд — манай сэрэгүүдэй омогорхол юм. Тэдэнэй хахадһаа ехэнхинь дээдэ эрдэмтэй. 80 гаран процентнь — коммунистнууд. Эдэнэр үзэл сурталай талаар хатуужалтай, эрэлхэг зоригтой, зорилго үүргэеэ өөһэдөө үнэн сэхээр бэелүүлжэ, сэрэгшэдээ ударидажа, хүмүүжүүлжэ, һургажа шадаха хүнүүд юм.

Дайшалхы бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ, хилэ сахилгые бэхижүүлхэ ябадалда сэрэгүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн туһална. Абаһан социалис уялгануудаа олонхи частьнууд һайнаар дүүргэнэ.

Сэрэгшэд-чекистнүүд болбол дайсанай тагнуулай ямаршье мэхэ гохые, харата һанаашалгые тэрэ доронь элирүүлжэ шадана. Хэдэн зуугаад дайсание манай сэрэгшэд бариһан.

Мүнөөнэй байдалаар хилэ дээрэхи хиналтын пунктнууд тусхай удха шанартай юм. Эндэ хилэ сахигшад хадаа буржуазна дэлхэйн түлөөлэгшэдтэй, бидэндэ харша үзэл бодолтой хүнүүдтэй, заримдаа ёһотой дайсадтай нюур нюураараа уулзадаг гээшэ.

Старшина Варлаам Кублашвили хилын харуулай сэрэгтэ гушан жэл шахуу алба хэнэ. Энэ үе соогоо хилэ дабаһан 28 хүние барижа шадаа. Мүн Кублашвилиие «старшина-миллионер» гэжэ дэмы нэрлээгүй. Тэрэнэй элирүүлжэ, барижа, гүрэндэ тушааһан контрабанда — алтан, валюта, элдэб үнэтэ эдлэл тиимэ ехэ сэнтэй байгаа бшуу.

— СССР-эй хилые бүхы арад хамгаална. Энэ ойлгосо сноной дунда тараһан жэгүүртэ үгэ болонхой. Нүхэр генерал, энээн тухай хэлэжэ үгыт!

— Хилэ сахиха хэрэгтэ совет хүнүүдэй халуун анхарал һүүлэй жэлнүүдтэ улам ехэ боложо, шэнэ шэнжэтэй болоо. Хилэ дээрэ империалис тагнуулнуудай хархис ябуулгануудтай тэмсэхэдээ, нютагай хүн зоной — колхознигуудай, предприятинуудай ажалшадай, һурагшадай, пионернүүдэй үдэр бүриин туһаламжада түшэглэнэбди. Хилэ шадарай хото болон тосхонуудай хэдэ мянган хүн зон арадай һайн дуранай дружинануудта, хилын харуулшадай эдир ханинарай отрядуудта хабаадалсадаг юм. Эдэнэр түрүүшын дуудалгаар ерэжэ, хилэ дабаһан дайсадые бариха хэрэгтэ бидэндэ туһалдаг байна. Хилын харуулай сэрэгүүдтэ эдэбхитэйгээр туһалһанайнгаа түлөө 249 хүн «СССР-эй гүрэнэй хилэ сахилгада онсо шалгарһанай түлөө» медаляар шагнагдаһан байха юм.

Мүн Совет Армиин, далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдэй хилэ сахигшадта ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг байһан тухай тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай хилын сэрэгүүд өөһэдынгөө 55 жэлэй ойе коммунизм байгуулгын гайхамшагта шэнэ илалтын оршон байдалда угтажа байна.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хилын харуулда.

...алшадай

...эгүүһээ

...Л О Н ...ОЛГОХО ...ҮРГАТАЙ ...А Д...

Он жэлэй ошохо бүри совет арадай һуудал байдал улам һайжаржа, тэдэнэй соёл гэгээрэлэй, ухаан бодолой эрилтэ дээшэлжэ байна. Тиигэхэтэй хамта, хүн зон өөһэдын библиотекэтэй болоно, газетэ болон журнал угаа олоор захин абажа, үдэр бүри һонирхон уншадаг болоно. Ямар нэгэн газетэ гү, али журнал абадаггүй гэр бүлые республикын ямаршье нютагта олохонь бэрхэтэй болонхой.

Энэ асуудалаар нэгэ жэшээ дурдамаар. Захааминай аймагай Михайловка тосхон аймаг дотороо томохон тосхонуудай нэгэн болонхой. Тэндэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, дунда һургуули, эд хэрэглэгшэдэй нэгэдэл, хүдөө ажахын ургамалнуудай сорт туршалгын участок, больница болон бусад эмхи зургаанууд оршодог. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада газетэ, журнал тараалга энэ нютагта хоёр дахин олошорһон байна. Хэрбээ 1962 ондо хамта дээрээ 816 хэһэг газетэ, журнал эндэ абтадаг байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 2080 хэһэгтэ хүрөө. Михайловкын сельсоведэй газар дээрэ ажаһуудаг 1000 хүн бүридэ абажа хараха болоо һаа, байгша ондо 1330 хэһэг газетэ, журнал тараагдана гээшэ. Энэмнай хүн зоной хэблэлээр һонирходог болоһониие, тэдэнэй ажабайдалай баян дэлгэр боложо байһанай үшөө нэгэ гэршэ болоно бшуу. Хэдэн арбаад айл 5-6 хэһэг янза бүриин газетэ, журнал абадаг байха юм.

Сельсоведэй хүн зоной хахадһаа олонхинь буряадууд юм. Теэд үндэһэн хэлэн дээрэ хэблэгдэн гарадаг «Буряад үнэн» газетэ үшөөл үсөөн тарана гэжэ һанагдана. Михайловкын эд хэрэглэгшэдэй нэгэдэлэй, больницын, сельскэ Советэй, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй олохон хүдэлмэрилэгшэд «Буряад үнэниие» абадаггүй байха юм. Энэнь ехэл муу гээшэ.

Үнгэрэгшэ оной сентябрь һарада иимэ нэгэ ушар болоо һэн. «Сельхозтехника» нэгэдэлэй оршодог тосхоной столовын хүдэлмэрилэгшэдэй арад зондо хэрзэгы бүдүүлигээр хандадаг, эдеэ хоол муу шанартайгаар бэлдэдэг тухай «Хамниинхи гүш, хаанахибши?» гэһэн фельетон «Буряад үнэндэ» гараһан юм. Тэрээн тухай эд хэрэглэгшэдэй нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд хэн нэгэнһээ дуулаад, тэрэ газетэ бэдэрэлдэжэ, иишэ тиишээ гүйлдөө һэн. Организацида гү, али хэн нэгэнэйнь «Буряад үнэниие» абадаг һаа, тиимэ ушар болохогүй байгаа бшуу.

Гансахан энэ ушар дээрэһээ абажа харахада, эндэхи колхозой, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй партиина организацинууд үндэһэн хэлэн дээрэ гарадаг газетэ, журнал тараалгада үшөөл багаар анхараа гээшэ ха. Тиихэдэ элдэб янзын багашаг эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзай эмхинүүд энэ асуудалда огто анхардаггүй байха юм.

Мүнөө жэлэй хоёрдохи хахадта хэблэл тараалга хаа хаанагүй эхилээ. Энэмнай тон шухала удха шанартай хүдэлмэри гээшэ. Тиимэһээ Михайловкын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд урдынгаа алдуу дабтахагүйн тула зохихо хэмжээ абаха бээ гэжэ найдагдана.

Ц. НАЙДАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ХИЛЫН ЦААНАҺАА

БОНН

ДОРТМУНДЫН ОБЕРБУРГОМИСТРАЙ БЭШЭГ

ТАСС

Дортмунд хотын обербургомистр Г. Замтлебе КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ бэшэг эльгээбэ. Л. И. Брежневые Дортмунд хотодо амаршалха хүсэлтэй байһан аад, тиимэ арга боломжын бэелээгүйдэ гэмшэнэб гэжэ тэрэ бэшэг соогоо мэдүүлнэ.

Тиигэбэшье федеральна канцлер, господин Вилли Брандттай удаахан хөөрэлдэхые хүсэһыетнай яһала ойлгоһыем анхаралда абана бээт гээд обербургомистрай бэшэг соо хэлэгдэнэ. Эдэ хөөрэлдөөнүүдтнай манай хоёр ороной хоорондохи харилсаае ашатай туһатайгаар хүгжөөлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлжэ шадаха гээд тоолоноб.

Дортмунд хотодо ехэ анхарал хандуулһанайтнай түлөө Танда баяр хүргэхые хүсэжэ байнаб гэжэ Замтлебе бэшэнэ.

...ЛГРАД

...Ю-гэй ПРЕЗИДИУМЭЙ ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Югославиин Коммунист...дай союзай Президиумэй ...жээтэ заседани эндэ боло... Ерэхэ жэлдэ зарлагдаха ...Ю-гэй X съездын гол ха... бодолой проектые зүб...һэн байна. СКЮ-гэй Пре...диумэй гэшүүн, X съездэ ...эдхэл хэхэ комитедэй тү...лэгшэ В. Влахович тэрэ ...ект тухай элидхэл хээ. ...лэй үедэ Югославиин ...ммунистнуудай союзай хү...дэлмэридэ һайшаалтай хубилалтанууд болоо, СКЮ-гэй зэргын сурталал бодолойполитическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулагдажа байна гээд тэрэ тэмдэглээ.

Заседаниин түгэсхэлдэ Югославиин Коммунистнуудай союзай Президиум гол хараа бодолой проектые һайшаагаад, тэрэниие үргэн олониитын зүбшэлэлгэдэ табиха гэжэ шиидхэбэ.

...НТЬЯГО

...архис хүсэнүүдэй ...үйдхэлтэ ябуулганууд

ТАСС

Хархис хүсэнүүдэй һүйдэлтэ ябуулгануудые ...оор хэдэг байһан тухай ...римтануудые Чилиин до...дын хэрэгүүдэй минист... орлогшо Даниэль Вер...а пресс-конференци дээрэ ...даһан байна. Христиан-демократическа ба на...ональна партинуудай бан... хүйхэрнүүд фашис ... бариматалдаг «Патриа Либертад» гэжэ организа...ин гэшүүдтэй хамта ...ьян городой университед... добтолоо, дотоодын хэрэ...эй министерствын маши...ууд соо, мүн Вальпараи... городой ахамад судьягай ...ын гэр соо хэмэл бомбонуудые тодхон нюугаа. «Патриа ба Либертад» организациин Чильян городтохи нютагай отделенидэ олон тоото буу зэбсэг олдоо гээд министрэй орлогшо хөөрэһэн байна.

Арадай правительствын ябуулгануудта дураа гутаха ябадал үүдхэхэ зорилгоор орон дотор гуримгүй ябадал һүжэрөөхын тулада иимэ ябуулганууды баруунай үзэл хэтэрмэ ехээр баримталагшад хэнэ гээд Даниэль Вергара тэмдэглээ. Һэримжэтэй байхысень, фашис этэгээдүүдэй харата ябуулгануудые зайсуулхыень Чилиин ажалшадые тэрэ уряалаа.

...АРИЖ

...амбоджодохи байдал

ТАСС

...амбоджодо патриотиче... хүсэнүүдэй ба пномпень... сэрэгүүдэй хоорондо ...даанууд һуларнатүй. ...хи ба 1-дэхи номерой ...гүүд дээрэ үнгэрһэн. ...хэдэ гол түлэб сэрэгэй ...уягануудхэгдэһэн байна. ...хуягта транспортёр...һаа бүридэһэн пномпень... сэрэгүүдэй колонные ...боджын ниислэлһээ ба... хойшоо 95 километртэ, ...хи ба 1-дэхи номерой ...гүүд дээрэ ябахадань ...одууд добтолоо. ...ритойхон хохидолдо ..., дайсад сухариха баа... болоһон байна.

Меконг шадарай ба Прейвэнг провинцидахи районуудта американ истребитель-бомбардировщигууд добтолоо.

ХАНОЙ. (ТАСС). Трамкнар ба Кампот городууд шадарай районуудта майн 18-һаа 20 хүрэтэр пномпеньскэ сэрэгүүдэй хэр ехэ хохидолдо ороһон тухай мэдээнүүдые Кхмерскэ информационно агентство дамжуулаа. Патриодууд хадаа дайсанай 150 шахуу солдат ба офицерые хүлһөөнь буулгаа, нилээд ехэ хэмжээнэй һомо хэрэгсэл буляажа абаа.

ВАРШАВА

УЛАСХООРОНДЫН ХУРАЛДААН

ТАСС

«Түбэй ба Зүүн-Урда Европын оронуудай нииитэ-политическэ, экономическа ба соёлой хубилалтануудта Агуухэ Октябриин социалис революциин 40-өөд онуудта үзүүлһэн нүлөөн» гэһэн темээр уласхоорондын хуралдаан эндэ болоод хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, СССР-эй, Чехословакиин ба Югославиин түүхэшэд хуралдаанай хүдэлмэридэ хабаадаа.

Социалис байгуулалтада, мүн тэрэнэй юрэнхы жамаёһонууд ба национальна онсо өөрэ шэнжэнүүдтэ хамаатай асуудалнууд тушаа 20 гаран элидхэл шагнагдаһан байна. Социалис оронуудай түүхэшэдэй олон янзын научна харилсаа холбоо гүнзэгырүүлхэ, үргэдхэхэ шухала байһан тухай онсолон тэмдэглэгдээ.

Хуралдаанда хабаадагшадтай ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, секретарь Я. Шидляк уулзаа.

БОНН

Хоёр ороной хоорондохи харилсаануудые заһаруулан һайжаруулха тухай Чехословакиин ба Германиин Федеративна Республикын хоорондохи хэлсээнүүд эндэ үргэлжэлүүлэгдэһээр.

Чехословакитай ФРГ-гэй харилсаануудые заһаруулан һайжаруулха тухай договор һаяын неделинүүд соо баталагдахаар бэлэн болохо гэшэ ха гээд Ассошиэйтед Пресс агентствэтэй хөөрэлдэхэдөө, федеральна канцлер В. Брандтын хэһэн мэдүүлгэдэ шэнжэлэгшэд анхаралаа хандуулна.

Хэлсээнүүд үргэлжэлһөөр

ТАСС

ВАШИНГТОН

Бомбодолго үргэлжэлүүлэгдэһээр

ТАСС

Камбоджын сүлөөлэгдэһэн районуудые американ авиаци майн 24-дэ дахяад бомбодоһон байна.

Энээн тухай Холбоото Штадуудай Номгон далай шадар байдаг зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин түлөөлэгшэ мэдүүлээ, тиихэдээ бомбодолго 79 үдэрэй турша соо таһалгаряагүйгөөр үргэлжэлүүлэгдэнэ гэжэ зааба.

БОНН

Договорые бундесрат һайшааба

ТАСС

ФРГ-гэй парламентын бундесрат (газар нютагуудай палата) хадаа ГДР ФРГ хоёрой хоорондохи харилсаануудай үндэһэ һууринууд тухай договорые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектые, тэрэшэлэн Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида Федеративна Республикын орохо тухай хуулиин проектые майн 25-да һайшааба. Энэ хоёр хуулиин проектые нүгөөдэ палата — бундестаг майн 11-дэ һайшааһан байгаа.

Газар нютагуудай палатада оппозиционно ХДС/ХСС олонхи һуури эзэлдэг юм. Гэбэшье Штраусай ХСС партиин засагаа барижа байдаг гансахан Бавари гэжэ газар нютагай түлөөлэгшэд хуулиин проектые буруушаажа дуугаа үгөө. ХДС-эй захиргаалдаг газар нютагуудайхид һаналаа барьа.

Италиин ажалша арад ороной фашис эмхинүүдэй элдэб ажал ябуулгые эсэслэн болиулха гэһэн эрилтэ хэнэ. Италиин Коммунис парти фашис һэдэлгэнүүдтэй тэмсэлдэ нииитые ударидана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Фашизмые үгы хэхэ!» гэһэн уряа доро энэ демонстраци үнгэрөө.

ТАСС-ай фотохронико.

Капиталай оронуудта юумэнэй унэ хүндэрнэ

Юумэнэй үнэ таһалгаряагүй хүндэрнэ гэһэн мэдээсэлнүүд капиталис оронуудһаа орожо үргэлжэлһөөр. Капиталай оронуудтахи эдеэ хоолой зүйлнүүдэй, эд бараанай үнэ хүндэрнэ, алба татабари улам ехэ болоно. Эдээнһээ уламжалан, олон миллион ажалшадай байдал муудана.

Орон дотор юумэнэй үнэ хүндэржэ байна гэжэ США-гай Ажалай министерствын мэдээсэлнүүдһээ элирнэ. Иланганяа эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ саг үргэлжэ хүндэрнэ. Ажалай статистикын бюрогой баримтануудай ёһоор, энэ жэлэй түрүүшын гурба һарын турша соо США-да юумэнэй үнэ 10 процентээр хүндэрһэн байна.

Һүүлэй 12 һарын турша соо ФРГ-дэ эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ 10 гаран процентээр дээшэлээ.

Һэдондо жэлэй майһаа хойшо орон дотор оптово сэн 12 процентээр дээшэлээ гэжэ Японой гүрэнэй банк мэдээсэбэ. Байгша оной январь һарада үргэн хэрэглэлэй эд бараанай үнэ—6,2 процентээр, февральда — 6,7 процентээр, апрель һарада 10 шахуу процентээр хүндэрөө.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнын дээшэлһэнһээ шалтагаалан, шэнэ эмхи—«Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэдэ эсэргүү хүдэлөөн» гэһэн эмхи Англида байгуулагдаа. «Юрэнхы дэлгүүртэ» Англиин ороһоноо уламжалан, юумэнэй үнэ сэн хүндэржэ, ажалшадай байдал бүри муу боложо байнхай гэжэ тус хүдэлөөндэ хабаадагшад тэмдэглэнэ. Хэрбээ орон дотор юумэнэй үнын иимээр нэмэхэ болоо һаань, ажалшадай буруушаал, дураа гуталга улам үргэдэжэ, консервативна правительствада эсэргүү ябуулганууд олошорхо гээд машина бүтээдэг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай түрүүлэгшэ Хью Скэнлон үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Һүүлэй гурба һарын турша соо Италида эдеэ хоолой зүйлнүүдэй, үргэн хэрэглэлэй эд бараанай үнэ 20 процентээр хүндэрбэ. 1972 оной апрельһээ хойшо Норвегидэ юумэнэй үнэ сэн 7,9 процентээр ургаһан байна.

1973 ондо Баруун Европын оронуудтахи эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ба үргэн хэрэглэлэй промышленна эд бараанай худалдаа наймаанай үнэ дунда зэргээр 6 процентээр хүндэрхэ гээд ООН-ой Европодохи экономическа комиссиин жэл бүриин элидхэл дотор багсаагдана.

(ТАСС).

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

АРАДАЙ ТЕАТР— НИИСЛЭЛ ХОТОДО

Дэрээнэй арадай театрай коллектив (Хурамхаан) Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрта Цэрэн Шагжинай «Түрүүшын жэл» гэhэн зүжэгөөр республикын харалга эхилбэ. Зүжэгэй рольнуудые — колхозой түрүүлэгшэ Зоригто Эрдынеев—Дэрээнэй совхозой тракторист Жан Балданов, колхозой түрүүлэгшын hамган Саран Доржиевна — Алла тосхоной худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэ Сэсэгма Очирова, колхозой парторг Бато Найданов — Дэрээнэй дунда hургуулиин багша Очир Ринчинов, колхозой бригадир Нанзат Далаев—совхозой тракторист Андрей Будаев, колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Мунса Бухаев — Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Владимир Баторов болон бусад гүйсэдхэhэн байна.

Хүдөөгэй арадай театрай табиhан зүжэгые Улаан-Үдэ хотын ажалшад олоороо орожо хараhан, рольнуудаа hайнаар гүйсэдхэhэн совхозой хүдэлмэришэдтэ баяр баясхалан хүргэhэн байха юм. Зүжэгые республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. Ц. Баторов найруулжа, ниислэл хотын ажалшадай үзэмжэдэ табиhан байна. Эдэнэр үсэгэлдэр Гүрэлбэ тосхоной ажалшадта зүжэгөө харуулба.

Дэрээнэй арадай театрай бэлдэжэ асарhан энэ зүжэг республикымнай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Ж. БАДАЛАЕВ.

„ЭРХИМ МАСТЕР" ГЭҺЭН НЭРЭ ЗЭРГЭДЭ ХҮРТЭБЭ

Модо бэлэдхэлгын, модо болбосоруулгын предприятинуудай мастернуудай суглаан Улаан-Үдэдэ болобо. Ой модоной болон модо болбосоруулдаг промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитет, «Забайкаллес» комбинат энэ суглаа үнгэргөө.

Юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар мастернуудай ябуулха зорилгонууд зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлаhанайнь түлөө олон мастернуудта «Забайкаллес» комбинадай «Эрхим мастер» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Жэшээлхэдэ, Шулуутайн леспромхозhоо А. Ф. Грищенко, Горхоной леспромхозhоо П. Д. Классент, Байгалай модоной баазаhаа Н. А. Нацева болон бусад олон мастернууд энэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна.

Эрхим мастернууд—Хориин леспромхозhоо Ленинэй орденто М. Б. Бардуев, Баргажанай леспромхозhоо В. П. Иванов, Буряадай мебелиин болон модо болбосоруулгын комбинадhaa В. А. Бурков гэгшэд СССР-эй ой модоной ба модо болбосоруулгын промышленностиин мастернуудай бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадалсахаар Москва ошоо.

Г. БАЛБАРОВ.

„ҺУУЛШЫН ХОНХО"

УЛААН-ҮДЭ. Уржадэр 2-дохи hургуулиин hурагшад hайндэрэйхеэр хубсаланхай, баглаа сэсэгүүдые баринхай hургуулидаа ерэбэ. Ушарынь гэхэдэ, арбадахи классайхидта «hүүлшын хонхо» соностожо, hуралсалайнь жэл дүүрэхэ байба.

10 часта hурагшад баярай жагсаалда зогсобо. Ирагуу хүгжэмэй аялга доро арбадахи классай hурагшад ерэжэ, жагсаалай хойморто зэргэлнэ. Нэгэдэхи классай октябрятанууд, улаан галстугтай пионернүүд, аха нүхэдтөө ягаан сэсэгтэй тэрэнги барин амаршалаа.

Һургуулиин директор нүхэр Корытов, багша нүхэр Козлова болон бусад hуралсалайнь жэлэй дүүрэhэнтэй дашарамдуулан, арбадахи классай hурагшадые амаршалаад, шалгалтаяа hайнаар тушаахыень хүсэбэ. Тус hургуулиин 10-дахи дүрбэн классай 129 hурагшад амжалтатайгаар hуралсалаа дүүргэжэ, июниин 1-hээ шалгалтаяа үгэжэ эхилхэнь.

Арбадахи класс дүүргэхэеэ байгшад багшанараа баглаа сэсэгүүдээр хүндэлэн, Эхэ орондоо ашатай туһатай хүнүүд болохобди гэжэ найдуулба.

А. ДАШИЕВ,
10-дахи «б» классай hурагша.

ХАНЫН ГАЗЕТЫН РЕДАКТОРНУУДАЙ СЕМИНАР

Республикын предприятинууд, эмхи зургаанудай, колхоз, совхозуудай болон hургуулинуудай ханын газетын редакторнуудай хоёр үдэрэй семинар Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэбэ. Буряадай профсоюзуудай областной совет энэ семинарые эмхидхэhэн байна.

КПСС-эй обком болон облпрофсоведэй хүдэлмэрилэгшэд семинар дээрэ элидхэл хэhэн, лекцинүүдые уншаhан байха юм. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таhагай хүдэлмэрилэгшэ А. Г. Румянцев «Олониитын дунда мэдээсэл хэхэ онол арга ба зорилго» гэhэн темээр лекци уншахадаа, түбэй газетэнүүдhээ hони hонин баримта, жэшээнүүдые дурдаhан байна. Республикын прокурор Б. Ц. Цыденжапов семинар дээрэ элидхэл хээ.

«Правда Бурятии» газетын корреспондентнүүд Л. Синегрибов, А. Субботин гэгшэдэй семинарта хабаадагшадтай хэhэн хөөрэлдөөн олоной hонирхол татаа. Ханын газетын редакторнуудай үдэр бүхэнэй хүдэлмэридэ дайралдадаг юумэн тухай тэдэнэр хөөрэжэ үгөө бшуу. А. Бушнаревой хэhэн «Ленин — редактор, журналист» гэhэн лекцие сугларгашад анхаралтайгаар шагнаа.

«Телевидени ба радио-дамжуулга» гэhэн темээр О. Н. Бодонов хөөрэлдөө үнгэргөө. Хөөрэлдөөнэй hүүлээр телевидениин хүдэлмэритэй танилсаhан, телевизионно дамжуулгануудые бэлдэжэ, эмхидхэжэ байхыень хараhан байна. Улаан-Үдэдэ суглараhан 41 айлшан хоёр үдэрэй туршада болоhон семинар дээрэ ехэ юумэ ойлгожо абаhан, хараhан байха юм.

Семинарай түгэсхэлдэ эрхим газетын түлөө соносхогдоhон республикын хоёрдохи конкурсын дүн согсологдобо. Загарайн аймагай «Гигант» колхозой «Хүдөөгэй hонин» гэжэ газетэ нэгэдэхи шанда хүртөө.

М. МЕДОВАЯ.

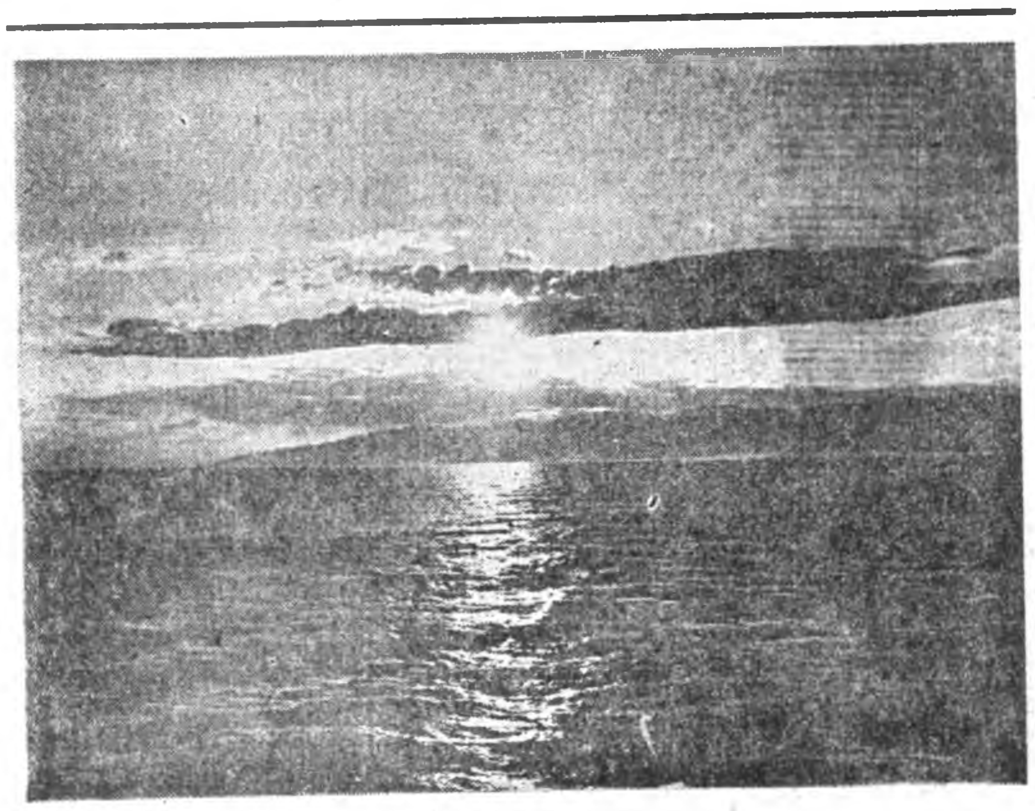
ШАЛГАЛТАНУУД ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР...

Буряадай багшанарай институтда гүрэнэй шалгалтанууд үргэлжэлhөөр. Үнгэрэгшэ үдэрнүүдтэ хэлэ бэшэгэй ба түүхын факультедэй 341, 343-дахи группануудай студентнэр ород хэлээр, 344-дэхи группынхид педагогико болон түүхын методикоор шалгалта үгэбэ.

343-дахи группынхид шалгалтаяа илангаяа амжалтатайгаар үгөө. Тэдэнэр нэгэшье «гурба»гэhэн сэгнэлтэ абаагүй. Тиимэhээ гүрэнэй комиссиин түрүүлэгшэ, Шэтын Чернышевскын нэрэмжэтэ багшанарай институдай доцент А. Г. Щепин энэ группын студентнэрэй мэдэсэдэ hайн сэгнэлтэ үгөө. 13 «эрхим» гэhэн сэгнэлтэ табигдаба. Нүгөөдэ 341-дэхи группын 6—7 хүн «гурба» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр шалгалтаяа үгэбэ. В. Григорьева-Колесникова, В. Цыревская, Ю. Серебрякова, Л. Унтакова гэгшэд «эрхим» гэhэн сэгнэлтэ абаба.

344-дэхи группын 34 студентын 10-ниинь «эрхим» сэгнэлтэ абаа. Тэдэнэй дунда Г. Доржиев, А. Машкович, А. Зайков, О. Аминская, Г. Клевцова, Г. Ринчинова, С. Шевцов, Д. Дальбинова, В. Ганжуров, О. Куташкеев гэгшэд оролсоно.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

ОЛ ГОРХОД, НУУР ДАЛАЙНУУД МҮЛЬҺЭН ХУЯГҺАА МУЛТАРААД...

Манай хөөрэлдөөн

Баргажанай адагай пристаниин коллектив арадай ажахын ашаа зөөхэ хэрэгтэ жэл бүри ехэ оролдолго гаргажа байдаг. Байгша ондо хоёр аймагай ажахынуудта ашаа зөөлгэдэ хэр зэргэ бэлдэжэ байhан тухай хэдэн асуудалда пристаниин начальник И. Д. Добханов нигэжэ харюусаба:

Байгша оной тамаралгада арадай ажахын ашаа зөөхэ хүдэлмэридэ танай пристаниин коллектив хэр зэргэ бэлдэжэ, ямар техникэ заhабарилжа байна гээшэб?

Хэнэйшье мэдэhээр, юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ оронойимнай, тэрэ тоодо манай Буряадай республикын ажалшад шэнэ амжалта туйлаха зорилго урдаа табинхай. Манай пристаниин коллектив республикын 50 жэлэй ойн баярай үдэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха зорилго урдаа табижа, Баргажан голой, Байгал далайн мүльhэнhөө сэбэрлэгдэтэр бүхы техникэеэ сүм заhабарилха уялга абаа hэн. Мүнөө пристаниин бүхы техникэ заhабарилга графигhaa хэдэн хоногоор урид хэгдэжэ байнхай.

Байгша ондо Баргажан голоор шэрэгдэхэ ашаан урда жэлнүүдэйхиhээ хоёр дахин ехэ болохоор хараалагдана. Тиимэhээ пристаниин мэдэлдэ бии байгаа техникэеэ саг соонь заhабарилжа, тамаралгын хаhын нээгдэтэр гүйсэд бэлэн болгохын тула ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ эхилhээр үнинэй юм. Мүнөө ашаа, мал шэрэхэ гурбан баржа, ашаанай хоёр теплоход бэлэн болобо. Эдэ теплоход, баржанууд нэгэ доро 350 тонно ашаа абаха аргатай юм.

Баргажан голоор байгша ондо хэды шэнээн ашаа шэрэхэ уялга абанхайбта?

— Манай пристаниин коллектив байгша ондо Хурамхаанай ,Баргажанай аймагуудай районуудтай тусхай хэлсээ баталжа, тэдэнэй бүхы ашаа Баргажан голоор шэрэхээр хэлсэhэн байнабди. Энээнhээ гадна мяха-консервын комбинадта тушаагдаха мал Бодоной совхозhоо, аймагуудай ажахынуудhаа шэрэхэ болонхойбди. Мүн предприяти, эмхи зургаан, hургуулинуудай захилаар шулуун нүүрhэ, нефтепродукт далайгаар ерэхэтэйнь зэргэ эзэдтэнь хүргэжэ байха шухала даабари абаhан байнабди.

Ашаа буулгаха хүдэлмэридэ ямар шэнэ техникэ хэрэглэгдэхээр хараалагданаб?

Предприяти, ажахынуудай захил саг соонь дүүргэхэ зорилгоор Зүүн-Сибириин уhан замай пароходство ашаа контейнерээр багсалжа ашаха тусхай түхеэрэлгэ пристаньдамнай барюулжа эхилбэ. Тиимэhээ пароход, баржаар ерэhэн ашаа hүни, үдэр илгадгүй буулгажа, эзэдтэнь эльгээжэ байха аргатай бологдохо. Мүн тиихэдэ амаралтын үдэрнүүдтэшье ерэhэн ашаа буулгажа абаха аргатай болохомнай. Эдэ бүгэдэдэ өөhэдынгөө хубитые оруулалсажа, ажалдаа амжалта туйлажа ябадаг түрүүшүүл — теплоходуудай капитанууд Г. А. Минеев, И. И. Башаров, нүүдэл кранай шкипер-механик В. П.Бахарев, моторист С. А. Быков болон бусад республикынгаа байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта ойн hайндэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтаха уялга абанхай. Тэдэнэр баржа, теплоходуудаа тамаралгадань түгэс бэлэн болгохоор заhабарилгынь дүүргэжэ байна.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

«СПАРТАК», «УРОЖАЙ» БҮЛГЭМҮҮДТЭ – КУБОК

Байгша оной май hарын эхиндэ манай газетын дамжуулгын шанда хүртэхын түлөө заншалта хабарай урилдаа үнгэргэхэдөө, спортын бүлгэмүүдэй спортсменүүд hүүлдэ — майн 24-дэ урилдаха гэжэ мэдээсээ hэмди.

Энэ урилдаан Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ, «Сэлэнгэ» — «Динамо» командануудай хоорондо футболоор үнгэргэгдэhэн нааданай забhарлалгын үедэ боложо, хурдан, солбон хүбүүд, басагадай урилдаан стадиондо сугларагшадые hонирхуулаа.

Спортын бүлгэмүүдэй эхэнэрнүүд 400x300x200x100 гэhэн эстафетэ дамжуулхаар урилдаанай харгыгаар урагшаа шуумайлдашаба. Эндэ России Федерациин экс-чемпионка, «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Евдокия Ли бултанай урда гараhаар гаража, командынгаа нүгөөдэ гэшүүн, хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэ Нина Якушинада дамжуулба. Тэрэнь 300 метрэй зай баhал түрүүлэн дүүргэжэ, 35-дахи hургуулиин 8-дахи классай hурагша Наташа Кузинада эстафетэеэ асаржа үгэhэн байна. Һүүлшын—100 метрэй зайда урилдаhан «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ, 8-дахи hургуулиин 8-дахи классай hурагша Наташа Шушугина бусадhаа түрүүлэн ерэжэ, финишэй лентэ таhалhан байгаа. Тиигэжэ «Спартак» бүлгэмэй эхэнэрнүүдэй команда «Буряад үнэн» газетын дамжуулгын кубок, дурасхаалай бэлэг, грамотада хүртэhэн байна. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые ЛВРЗ-гэй спортын клубай, «Буревестник» бүлгэмэй командануud эзэлээ.

Хоёрдохи ээлжээндээ хотын спортын бүлгэмүүдэй эрэшүүл 800x400x200x100 гэhэн эстафетэ дамжуулгын урилдаанда табигдаба. «Буревестник», «Урожай» бүлгэмүүдэй спортсменүүд урилдаанай эхилэн сасуу ана мана тулалдажа ороно. Эндэ «Буревестнигэй» Ермаков 800 метрэй зайе нэгэ минута 57 секунда соо түрүүлэн гаталжа, эстафетэеэ нүхэртөө дамжуулhан байгаа. Харин «Урожай», «Спартак», ЛВРЗ-гэй спортын клубай спортсменүүд удаадахи зайнуудта эрхимлэгшын харуулhан сагые hайжаруулжа мэдэбэ. Илангаяа hүүлшын 100 метрэй зайда эдэнэрэй дунда шанга тулалдаан болоо. Эндэ «Буревестнигэй» Андреев абаhаар түрүүлээд ябаа hэн. Хойноhоонь эстафетэ абаhан «Урожай» бүлгэмэй Сергей Репин урагшаа hуга харайн гаража, түрүүлээд ябаhан Андреевэй финишэтэ хүрэхынь тэндэ хүсэхэдөө, командаяа түрүү hууринда гаргажа шадаба. Тиигэжэ эрэшүүлэй дундаhаа «Урожай» бүлгэмэй команда эрхим байжа, газетымнай дамжуулгын шанда хүртэбэ. «Буревестник», ЛВРЗ-гэй спортын клубай, «Спартак» бүлгэмэй команданууд удаадахи hуури эзэлhэн байна. Түрүү hуури эзэлhэн командануудай «Спартак», «Урожай» бүлгэмүүдэй тренернүүд В. П. Кондаков, В. Л. Балдаев гэгшэдтэ «Буряад үнэн» газетын Хүндэлэлэй грамота барюулагдаба.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Евдокия Ли эстафетэеэ Нина Якушинада үгэжэ ябана.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ВЕЛОСИПЕДИСТНҮҮДЭЙ МҮРЫСӨӨН

Велосипедээр городой түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ хотын спортын бүлгэмүүдэй спортсменүүд хабаадалсаба. Хяагта хото руу ошоhон харгыгаар 100 километрэй зайда болоhон урилдаанда СССР-эй спортын мастернууд Ельцов Арефьев хоёрой дунда шанга тулалдаан болоо. Эндэ «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Ельцов түрүү hуури эзэлээ. Хоёрдохи ээлжээндэ 30 километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда олон спортсменүүд хабаадалсаба. Эндэ «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Арефьев эрхим байгаа.

Урилдаанай гурбадахи үдэр спортын бүлгэмүүд командаараа түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысэhэн байгаа. Эндэ «Труд» бүлгэмэй команда түрүүлжэ гараба.

Б. МИРОМАНОВ.

ВЕТЕРАНУУДТА ЛЕКЦИ УНШАГДАНА

ВЛКСМ-эй Октябрьска райком болон партиин, комсомолой, дайнай, ажалай ветерануудай совет үндэр наhатанай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулна. Байгша оной январьда ВЛКСМ-эй райкомой дэргэдэ лектори байгуулагдаhан юм. Һара бүхэндэ элдэб темээр эндэ лекци уншагдана. «Знание» бүлгэмэй гэшүүд, партийна болон совет хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд уласхоорондын байдал, Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай олон лекци уншаhан байха юм.

КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь А. Д. Чукаев «Юhэдэхи табан жэлдэ Буряадай АССР-эй хүгжэлтын арга боломжонууд тухай» гэhэн лекци ветерануудай үмэнэ уншаhан байна. Республикынгаа байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта ойе тэмдэглэхээ байhан Буряадай ажалшадай байгша оной ехэ зорилгонууд тухай лектор тогтожо хэлэбэ.

Буурал сагаан толгойтой 100 гаран ветеран лекци анхаралтайгаар шагнажа, hонирхоhон олон асуудалнуудаа лекторhээ hураhан байна. А. Д. Чукаев ветерануудай асуудалда тодо hонор харюунуудые үгөө.

Д. КОЛМАКОВ,
штатнабэшэ корр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда «Агитатор — hунгагшадтай — түрүү бэшэг. «Республикымнай нэгэ үдэр» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда «Мүнөөдэр — Химигүүдэй үдэр»—фоторепортаж, «Нүгаhа үсхэбэрилгэ — ашаүрэтэй hалбари» — С. Сандижиевай статья.

Гурбадахи хуудаhанда Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо. Н. Д. Шулуновой ном тухай hанамжа. «Эхэ ороной хилэ сахигшад» — интервью.

Дүрбэдэхи хуудаhанда Буряадай искусство болон литературын үдэрнүүд тухай статья.

ТОБШОХОНООР...

☆ **ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГ.** «Победа» колхозой хаб загаhа баригшад агнуурhaa бусажа эхилбэ. Тэдэнэр гэртээ бусаhаар хаб загаhанай өөхэ, арhа колхоздоо тушаана. Ангуушад Степан, Илья Татарниковтан, Матвей Матвеевич Вовкин, Константин Леонтьевич Сверлов, Степан Андреевич Степанов гэгшэд баян олзотой бусаа.

Г. МИХАЛКИНА.

☆ **ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ.** «Восточные Саяны» колхоз тепличнэ комбинадhaa ехэхэн олзо олоно. Июнь hарын тэнгээр ургасаяа хуряажа, наймаанда гаргадаг юм. Комбинадай хүдэлмэришэд 1971 ондо 42500 түхэригэй, 1972 ондо 64400 түхэригэй олзо ажахыда оруулаа hэн. Байгша ондо баян ургаса хуряахын тулада тэдэнэр 11 арка соогоо 1200 тонно наг шэбхэ, хюрөөгэй хибэдэhэ зөөhэн, 1800 горшогуудые бүтээжэ, үгэрсын рассада hуулгаhан байха юм.

Б. БИРБАЕВ,
штатнабэшэ корр.

☆ **ХОРИИН АЙМАГ.** Тээгдын дунда hургуулиин hурагшад хээрэ талада гаража, «Зарница» гэжэ наада үнгэргөө. Багша Василий Бадмаевич Баяртуев энэ наада хүтэлбэрилhэн байна. 9—10-дахи классуудай hурагшад түрүү hуури эзэлээ. Һурагшад Л. Доржиева, Г. Жамбалов, Н. Цыдыпова гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.

СЭСЭРЛИГ СОО СЭНГҮҮ

Түрэл городойнгоо амаралтын парк соо ороходо зунайнгаа хүхэ «торгон тэрлиг» хэдэрэнхэй, ерыт наашаа нааданда гэhэншүүгээр үзэгдэнэ. Хоншуухан үнэр хамар сорьен, хүхын дуунай хүхюу зугаатай hүнинүүдые hануулна. Хото, хүдөөгэй залуушуул иимэ hайхан сагта үдэшэндөө хээрэ талын, сэсэрлиг саадай сэнгэлигтэ сэбэр агаараар амилан сэнгэн зугаалха, ёохор наада хатарха дуратай байдаг ха юм.

Үсэгэлдэр Улаан-Үдын амаралтын парк нээлгын үдэшэ үнгэргэгдөө. Үдэрэй 12 часта балшар заахан үхибүүдэй шууялдаха, хүхюу баяртайгаар энеэлдэхэ парк cooho дуулдана. Энэ жэлдэ түрүүшынхиеэ нээгдэhэн хүүгэдэй аэлподром дээрэ багашуулай баярта жагсаал амаралтын паркын хүдэлжэ эхилhые мэдүүлбэ. Городоймнай хүүгэдэй 5 саадай 60-аад үхибүүд энэ жагсаалда хабаадалсаа. Энэ аэлподром харгыгаар, үйлсөөр ябаха дүрим, тэмдэгтэй үхибүүдые танилсуулха зорилготой. Үдэр бүхэндэ үглөөнэй 10 часhaa үдэшын 6 час болотор энэнь хүдэлхэ юм. Үхибүүдэй hуугаад ябаха тэргэнүүдые, гурбан мөөртэй велосипедүүдые, трактор, машинануудые «Рембытприбор» комбинат худалдан абажа, паркда дамжуулан үгэhэн байна.

Үдэшын 8 час багта гоёлойнгоо хубсаhа үмдэhэн городоймнай залуушуул энэ жэлдэ түрүүшынхиеэ саад соогоо сугларба. Манай городто айлшалжа ерэhэн Москвагай артистнар: бүхэсоюзна болон уласхоорондын конкурснуудай лауреат виолончелист Евгений Альтман, бүхэсоюзна конкурсын лауреат Раиса Брановская, Москонцертын артист Валентин Грачев эндэ уригдажа, сугларагшадай үмэнэ концерт табяа. Багшанарай институдай уран hайханай бүлгэмэй коллектив мүн лэ концерт-наада харуулжа, республикынгаа ниислэл хотын залуушуулые баясуулба.

Хүгжэм дуунай аялга, ёохор, танца, олоной наадан үдэшэ орой болотор үргэлжэлөө.

Зунай намжаа hайхан сагта амаралтын парк соо городойнгоо хүн зоной, балшар заахан үхибүүдэй таатай зохидоор амарха, сэнгэхын тулада баян программатай хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Тэдэнэрэй нэгэ хэдыень эндэ дурдая. Июниин хоёрто үхибүүдые хамгаалха үдэр үнгэргэгдэхэ. Энэ hайндэртэ сугларhан эдиршүүлэй спортын нааданда хабаадалсахадань болохо. Үхибүүд ГТО-гой нормативаар мүрысөө үнгэргэхэ байна. «Алло, бидэнэр үхибүүдэй бэлиг шадабари бэдэрнэбди» гэhэн наадан болохо юм. Городой Советскэ районой хүүгэдэй саадууд энэ нааданда хабаадалсахаар хараалагдаа. Хүүгэдэй духовой оркестрэй ирагуу хүгжэм зэдэлхэ. Үдэшын түгэсхэлдэ Серовэй нэрэмжэтэ клубай дэргэдэхи пионерэй куклын театрай коллектив сугларагшадай үмэнэ hонирхолтой зүжэг табиха юм.

Мүн июнь hарада спортын үдэшэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа. «Урожай», «Спартак» бүлгэмүүдэй спортсменүүд энээндэ хабаадалсаха. Сугларагшад городойнгоо хүнгэн солбон залуушуулай өөhэд хоорондоо мүрысэхые хараха байна. Боксоор, барилдаагаар мүрысөөн үнгэргэгдэхэ. Тиихэдэ бар хүсэтэн штанг, гиир ургэжэ, хүсөө туршалсаха юм. Һур харбалгаар мүрысэжэ байха шэнэ талмай энэ үдэр нээгдэхэ. Шэмээшэгүүдэй арадай хоор, «Электромашина» заводой уран hайханай бүлгэмэй коллективүүд концерт-наада харуулха.

Июль hарын нэгэ үдэр журналистнуудта зорюулагдаха. Республикымнай газетэнүүдэй, радио, телевидениин журналистнууд сугларжа, булад гүүрhанай «урилдаа» үнгэргэжэ, хурса үгын шадал туршалдаха байна. Тэдэнэр шог ёгто репортажнуудые, хошон зугаа үгэтэй уянгануудые, очерк, рассказуудые бэшэжэ, хоорондоо мүрысэхэ юм.

Суббото болон амаралтын үдэрнүүдтэ номой дэлгүүр үнгэргэгдэжэ байхаар хараалагдаа. Энэ дэлгүүртэ хабаадалсажа, дуратай номоо худалдан абахада болоно. Газетэ, журналнуудай киоск энэ жэлдэ түрүүшынхиеэ нээгдэбэ.

Июниин 22-то Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дурасхаалай үдэр үнгэргэгдэхэ. Дайнда хабаадалсаhан сэрэгшэд, городойнгоо завод, фабриканuудта, республикынгаа колхоз, совхозуудта эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллажа, фронтдо туhалhан ажалай ветерануд энэ hайндэртэ уригдаха юм.

Ниислэл хотымнай амаралтын паркын халуун хаhа орожо ерэбэ. Городойнгоо хүн зоной эндэ олоороо ерэжэ, амарха сагаа таатай зохидоор үнгэргэжэ байхыень хүсэебди.

Б. НАМДЫКОВ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна

13.05 — Һүүлэй hо[…] 13.10 — Һурагшадта— «Б[…]дильнигай» программа. 13.[…] — «Мүнөөдэр — Химигү[…]дэй үдэр». СССР-эй нефть болбосоруулдаг ба нефтехимическэ промышленностиин министр В. С. Федоровой хэлэлгэ. 14.00 —«Хүгжэм[…] киоск». 14.30 — Үнгэтэ телевидени. «Киногоор аяншалагшадай клуб». 15.30 — Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 16.30— теле[…]зор харагшадай асуудалнуудта «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков харюусана. 17.15— 17.25— Забhарлалга. 17.25 — Үнгэтэ телевидени. «Гибель Черного [...]сула» — уран hайханай фильм.

Улаан-Үдэ харуулна:

22.00 — «Хүдөө ажахын эрдэмэй университет». 22.[…] — «Буряадай уран зураашадай мастерской […]» 23.10—Эстрадна концерт.

«Орбита» харуулна:

23.30 —«Время»—мэдээсэлэй программа. 24.00 — Үнгэтэ телевидени. Футболоор СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн: «Торпедо» (М) — «Днепр» (Днепропетровск). (2-дохи тайм).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

17.30 — «50 жэлэй […]жа бэшэг». «1940-дэхи […]» 18.15 — А. М. Горькин «Дайсад» — фильм-[…] (2-дохи хэhэг). 19.20—«[…]модон шууяна»—кино[…]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

●Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-04490. Заказ № 004[…]